

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBIŅU • VĀRKAVAS • NOVADAM

● PIEKTDIENA, 2010. GADA 28. MAIJS ● Nr. 40 (8023) ● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,40

Ceļu stāvoklis
būs vēl sliktāks

3. lappusē

Ceļojums pa
Slīteres dabas
parku

9. lappusē

Piedalīsimies
labestības
dienā

10. lappusē

Skolās sācies eksāmenu laiks

● Atbilstoši noteikumiem eksāmens tiek organizēts noteiktam skolēnu skaitam. Līdz ar to skolām, kur mazs skolēnu skaits, jāvienojas ar kādu tuvāko skolu par kopīgu eksāmenu. Preiļu 2. vidusskolā eksāmenu valsts valodā kārtoja arī Riebiņu vidusskolas un Preiļu novada vakara (maiņu) 9. klases beidzēji. Eksāmena gaitu Preiļu 2. vidusskolas 9. klasē novēro skolotāja Olga Siliņa. Foto: A. Šņepsts

Valsts pārbaudes darbu kārtošanu šogad pirmie uzsāka 3. klases skolēni 11. maijā, stafeti pārņēma 6. klases audzēkņi 18. maijā, bet, sākot ar 24. maiju, tajos iesaistījās 12. klašu skolēni, — par šī gada ieskašu un eksāmenu gaitu «Novadniekam» stāstīja Preiļu novada izglītības pārvaldes skolu speciāliste Dzintra Šmukste. Viņai, speciālistei ar lielu pieredzi daudzu gadu garumā tieši izglītības darbā un valsts pārbaudes darbu organizēšanā skolās bijušā rajona teritorijā, ar eksāminēšanas organizēšanu saistītos jautājumus piecu novadu skolas uzticējušas arī šogad. Izsakoties oficiālāk, pašvaldības noslēgušas līgumus ar Preiļu novadu un izglītības pārvaldi attiecībā uz eksāmenu organizēšanu un vadīšanu.

Dzintra Šmukste stāstīja, ka 26. maijā pirmais nopietnais pārbaudījums bija arī 9. klašu beidzējiem skolās, kurās mācības notiek mazākumtautību valodās, šajā gadījumā — skolās, kurās pa-

matizglītību bērni iegūst krievu valodā. Šajā datumā skolēni kārtoja eksāmenu valsts valodā.

Pamatskolu beidzējiem eksāmenu sesija beigsies 9. jūnijā, bet divpadsmitajiem — 17. jūnijā.

9. klašu skolēni, kuri attaisnojošu iemeslu dēļ nevar kārtot eksāmenus noteiktajos laikos, tos varēs kārtot skolā, sākot ar 28. jūniju (vidusskolēni — ar 22. jūniju), bet centralizēto eksāmenu kārtotājiem papildtermiņos būs jānodas uz Rīgu (ceļa izdevumi tiks apmaksāti).

Atšķirībā no iepriekšējiem gadiem šogad visi necentralizētie eksāmenu darbi skolām tiek piedāvāti tikai elektroniski. Tas nozīmē izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) īstenotā projekta Eiropas Reģionālās attīstības fonda «Valsts pārbaudījumu informācijas sistēma» (VPIS) ietvaros. Jau novembrī visā valstī tika veikta izglītības iestāžu un pašvaldības vadītāju reģistrēšana darbam jaunajā sistēmā. Katrā skolā noteikts skolotājs,

kuram dota piekļuve pie VPIS. Tas ir cilvēks, kurš veic skolēnu elektronisku pieteikšanu valsts pārbaudes darbiem. 5. un 6. maijā visā Latvijas teritorijā noritēja valsts pārbaudījumu elektroniskās piegādes izmēģinājums, tas bija veiksmīgs.

Dzintra Šmukste atzīst, ka jaunā sistēma ir ērta un pieejama, kaut gan prasa arī papildizdevumus skolām, nodrošinot atbilstošu materiālo bāzi, prasa lielākus līdzekļus — papīru, printeri, kopētāju, lai atbilstoši skolēnu skaitam pavairotu elektroniski skolām atsūtītos eksāmenu materiālus. Tomēr, kā rāda notikumi pirmajās eksāmenu dienās, ne vienmēr viss nostrādā gludi. Piemēram, Pelēču pamatskolā pārbaudes darba dienā nav bijis elektrības, un pēc skolēnu pārbaudes darbiem nācies braukt uz Preiļu 1. pamatskolu.

Turpinājums 4. lappusē.

**TELEVĪZIJAS
PROGRAMMA**
31. maijs — 6. jūnijs

ZIŅAS

Aicina uz donoru dienu Preiļos

Valsts Asinsdonoru centra Latgales filiāle informē, ka 2. jūnijā Preiļos tiek organizēta donoru diena. Atbalstīt donoru kustību un ziedot asinis visi tiek aicināti poliklīnikas telpās no pulksten 9.00 līdz 12.00.

Valsts Asinsdonoru centra Latgales filiāles sabiedrisko attiecību speciāliste Maruta Krustāne atgādina, ka par donoru var kļūt vecumā no 18 līdz 65 gadiem. Donora svars nedrīkst būt mazāks par 50 kilogramiem, pirms asins nodošanas nedrīkst lietot alkoholu un smēķēt. Asins nodošana nav vēlama pēc nakts maiņas, sašpringta darba, liela emocionāla pārdzīvojuma. Pirms asins nodošanas vēlams lietot veselīgu uzturu un daudz šķidruma. Nedrīkst lietot trekņus ēdienus asins nodošanas dienā, kā arī dienu iepriekš.

M. Krustāne skaidro, kāpēc vajadzētu ziedot asinis. Asins nodošana raisa pozitīvas izjūtas, jo tā tiek sniegta palīdzība kādam cilvēkam grūtā, pat izšķirošā brīdī. Donoram tiek noteikta asins grupa un hemoglobīna līmenis, katra asins deva tiek pārbaudīta uz dažādām slimībām. Nododot asinis, donora organismā tiek stimulēta asinsrades sistēma, atjaunojot asins sastāvu. Zināms, ka donori mazāk slimo ar akūtām un hroniskām slimībām.

Saskaņojot ar darba devēju, donoram pienākas brīva diena, kad ziedo asinis, kā arī vēl viena pēc asins ziedošanas. Abas brīvdienas apmaksā donora darba devējs atbilstoši Darba likuma 74. pantam. Pirms asins nodošanas donori saņem vieglas uzkodas un pēc tam trīs latus pusdienām.

Plānots samazināt nodokļu slogu saimnieciskā darba veicējiem

Individuālajiem uzņēmumiem, zemnieku un zvejnieku saimniecībām, kuru saimnieciskās darbības apgrozījums iepriekšējā gadā nepārsniedz 200 000 latus, būs iespēja kļūt par uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājiem un maksāt nodokli 15 procentu apmērā. To paredz Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijā 25. maijā konceptuāli atbalstītie grozījumi likumā «Par uzņēmumu ienākuma nodokli» un Gada pārskatu likumā, ziņo Saeimas preses dienests.

Izmaiņas likumos paredz, ka saimnieciskā darba veicēji varēs izvēlēties, vai reģistrēties kā uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājiem, kuriem piemēro nodokļa 15 procentu likmi, vai arī tāpat kā līdz šim par saviem ieņēmumiem maksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli 26 procentu apmērā. Šo iespēju varēs izmantot arī zemnieki, kuri saņem valsts vai Eiropas Savienības atbalstu lauksaimniecībai un lauku attīstībai. Uzņēmējiem, kuri pārreģistrēsies par uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājiem, Valsts ieņēmumu dienestā būs jāiesniedz saimnieciskās darbības gada pārskats.

«Šīs izmaiņas būtiski samazinās nodokļu slogu gan zemniekiem un zvejniekiem, gan arī individuālajiem uzņēmējiem un ļaus ietaupīto naudu izmantot saimnieciskās darbības turpmākajai attīstībai», uzsvēra Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas priekšsēdētājs Guntis Bērziņš.

Grozījumi izstrādāti, lai novērstu situāciju, kad par vienādu saimnieciskās darbības veidu, piemēram, lauksaimniecības produktu ražošanu, patlaban tiek piemērotas būtiski atšķirīgas nodokļu likmes, norāda likumprojekta autori.

Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija lūgs Saeimu grozījumus likumā «Par uzņēmumu ienākuma nodokli» un Gada pārskatu likumā atzīt par steidzamiem un plānots, ka galīgajā lasījumā Saeima tos skatīs 10. jūnijā.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Dienesta auto nodoklis būs jāpārstrādā

Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija, 26. maijā tiekoties ar finanšu ministru Einaru Repši, uzdeva līdz septembrim izstrādāt loģiskāku un uzņēmējiem pieņemamāku kārtību, kā ar nodokli aplikt dienesta auto izmantošanu privātām vajadzībām, *Financenet* uzzināja Saeimā. «Idejiski piekrītam, ka nodoklis ir vajadzīgs. Taču diemžēl esošā kārtība sevi nav attaisnojusi,» uzsvēra komisijas priekšsēdētājs Vents Armands Krauklis. «Par to spīgti liecina kaut vai tas, ka iekasēti vien desmit procenti no prognozētā». Finanšu ministrs pauda pārliecību, ka esošais regulējums ir pietiekams un taisnīgs. Tomēr, uzklusot deputātu un uzņēmēju pārstāvjus, atzina, ka kārtību iespējams pilnveidot. «Nebūtu atbalstāma nodokļa būtiska mainīšana vai atcelšana gada vidū, taču septembrī vajadzētu būt skaidrībai par nodokļa piemērošanu 2011. gadā,» teica Repše. Tā dēvētais dienesta auto nodoklis tiek maksāts par 13 tūkstošiem vieglo auto, kas ir 17 procenti no kopējā juridisko personu īpašumā esošā transportlīdzekļu skaita, liecina Finanšu ministrijas rīcībā esošā informācija. Komisijas sēdē izskanēja dažādi ierosinājumi esošās situācijas pilnveidošanai. No vienas puses, nodokļa apmērs varētu būt atkarīgs no privātām vajadzībām nobrauktā attāluma. Savukārt, lai nodokļa administrēšana gan valsts iestādēm, gan uzņēmējiem būtu vienkāršāka, tika atgādināts ierosinājums noteikt nelielu, bet fiksētu nodokļa likmi.

Latvijas iedzīvotājus izmanto pētījumos ar bīstamām zālēm

Latvijas iedzīvotāji ir izmantoti medikamentu eksperimentos, kas, pēc speciālistu teiktā, paaugstina risku saslimt ar sirdstrieku un var beigties arī ar cilvēka nāvi, raksta laikraksts «Telegraf». Lai gan diabēta slimniekiem paredzēto zāļu «Avandia» ražotājs jau tiesājas ar gandrīz pieciem tūkstošiem no medikamenta blaknēm cietušo pacientu un kompensācijās bijis spiests izmaksāt aptuveni 60 miljonus dolāru, uzņēmums grib pierādīt, ka zāles ir nekaitīgas. Uzņēmums gatavojas pasūtīt papildu izmēģinājumus vairākās pasaules valstīs, tostarp arī Latvijā. Latvijā eksperimentus veikt ir daudz lētāk nekā, piemēram, ASV vai Rietumeiropas valstīs. Latvijā eksperimenta dalībnieks saņem 500 līdz 1000 dolārus, bet citviet pasaulē cilvēks par to prasa krievi vairāk, laikrakstam norāda zāļu ražošanas kompānijā «Olainfarm». Kā TVNET skaidro Zāļu valsts aģentūras pārstāve Sanita Skaidrā — 2007. gadā un 2008. gadā pētījumi ar zālēm «Avandia» tika vienlaicīgi veikti vairākās valstīs, ieskaitot Rietumeiropas valstis un Latviju. Šo pētījumu laikā un novērošanas periodā pēc tā norises, aģentūra nav saņēmusi nevienu ziņojumu par nāves gadījumiem, kas būtu tieši saistīti ar «Avandia» lietošanu. 2009. gada decembrī Zāļu valsts aģentūra ir izskatījusi un atļāvusi veikt pētījumu ar «Avandia». Pašreiz tieši ar šo preparātu pētījumi vienlaicīgi noris visā pasaulē (t.sk. Zviedrijā, Dānijā, Nīderlandē, Vācijā, Īrijā), kuros kopā iesaistīti 16 000 cilvēku. Pēc aģentūrā esošās informācijas, pašlaik Latvijā pētījumā iesaistīti 9 pacienti. Aģentūra norāda, ka pētījumā netiek iekļauti pacienti, kuriem, saskaņā ar Eiropas zāļu aģentūrā apstiprinātu zāļu aprakstu, ir aizliegts lietot «Avandia». Aģentūra atgādina, ka zāļu klīniskajos pētījumos pacienti iesaistās labprātīgi, par tiem netiek maksāts un tie organizēti augstā drošības līmenī. Arī ASV veiktajā «Avandia» pētījumā pacienti iesaistījās brīvprātīgi un naudu par to nesaņēma. Visās pasaules valstīs pastāv vienādas prasības attiecībā uz klīnisko pētījumu veikšanu.

Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

65307058, 65307059 (zurnālistiem). Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī

(otrdien, piekdien).

Alkatīga dzīšanās pēc naudas vai panākumiem gandrīz vienmēr ievēd cilvēku nelaimē.

A. Moruā

LM aicina izteikt viedokli par sociālās apdrošināšanas sistēmas ilgtermiņa stabilitāti

Lai rastu risinājumus valsts sociālās apdrošināšanas, t.sk. pensiju sistēmas finanšu ilgtspējas nodrošināšanai, ikviens interesents no 25. maija līdz 26. jūnijam aicināts elektroniski izteikt savu viedokli, priekšlikumus un iebildumus par Labklājības ministrijas (LM) sagatavoto koncepcijas projektu «Par sociālās apdrošināšanas sistēmas ilgtermiņa stabilitāti», informē LM Komunikācijas nodaļas vadītāja Ilona Jurševska.

LM sagatavotajā anketā iedzīvotāji aicināti izteikt viedokli par vairākiem jautājumiem, t.sk., pašreizējo situāciju sociālās apdrošināšanas sistēmā, t.sk. pensiju sistēmā, kā arī koncepcijā ietvertajiem LM priekšlikumiem.

Ar koncepcijas projektu var iepazīties un aptaujas anketu elektroniski aizpildīt LM mājas lapā <http://www.lm.gov.lv/text/864>.

Ekonomiskās krīzes rezultātā samazinās strādājošo skaits un darba ienākumi, līdz ar to samazinās arī ieņēmumi speciālajā budžetā. Turklāt izdevumus speciālajā budžetā ietekmē iepriekšējo gadu straujais algu pieaugums, kā re-

zultātā palielinās izmaksājamo pensiju un pabalstu apmēri, jaunu pakalpojumu ieviešana esošās sociālo iemaksu likmes ietvaros un augstais bezdarba līmenis.

LM norāda, ka sociālā budžeta uzkrājums strauji samazinās un situācijas uzlabošanās tuvākajos gados nav gaidāma. Nepārskatot speciālā budžeta izdevumus vai nerodot iespējas palielināt speciālā budžeta ieņēmumus, tā uzkrājums daļēji nespēs segt jau 2011. gada pakalpojumu izmaksas. Turklāt, ņemot vērā iedzīvotāju novecošanos, pieaugs sociāli aizsargājamās sabiedrības daļa, kuras nodrošināšanai būs nepieciešami arvien lielāki līdzekļi. Visu iepriekš minēto faktoru rezultātā sociālās apdrošināšanas budžeta finansiālā stabilitāte ir apdraudēta.

Lai veiktu nopietnas korekcijas gan sistēmas pašreizējās situācijas uzlabošanai, gan finanšu ilgtspējas nodrošināšanai, LM sagatavojusi vairākus priekšlikumus. Tie sociālās apdrošināšanas sistēmas izdevumu pārstrukturizēšanai paredz:

✓ pensionēšanās vecuma pakāpenisku paaugstināšanu līdz 65 gadiem, sākot no 2016. gada līdz 2021. gadam, ik

gadu to paaugstinot par pusgadu;

✓ izdienes pensiju saņēmēju pensionēšanās vecuma paaugstināšanu (šobrīd pensionēšanās vecums šo pensiju saņēmējiem ir no 38 līdz 55 gadiem, izņemot tiesnešiem);

✓ piemaksu pie vecuma un invaliditātes pensijām, kā arī vecāku pabalsta izmaksas avota pārstrukturizēšanu no sociālā budžeta uz pamatbudžetu;

✓ sākot ar 2012. gada 1. janvāri, pārtraukt piemaksu pie vecuma un invaliditātes pensijām piešķiršanu jauniešiem; jauniešiem;

✓ palielināt minimālo apdrošināšanas stāžu no 10 līdz 15 gadiem, sākot ar 2016. gadu un līdz 20 gadiem, sākot ar 2021. gadu;

✓ pāriet uz pensiju kapitāla uzskaiti un uzkrāšanu, vadoties no faktiski veiktajām nevis deklarētajām iemaksām;

✓ uz noteiktu laiku iesaldēt pensiju indeksāciju;

✓ nepagarināt priekšlaicīgās pensionēšanās iespējas pēc 2012. gada un atteikties no atviegloto pensiju piešķiršanas;

✓ no 2013. gada maternitātes un paternitātes pabalstu turpināt piešķirt 80% apmērā no individuālās iemaksu algas.

Izmaiņas atbalsta saņemšanai pašvaldībām

Valdība 25. maijā apstiprināja Zemkopības ministrijas (ZM) izstrādātos grozījumus Ministru kabineta 2008. gada 7. jūlija noteikumos nr. 525 «Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam «Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem», informē ZM Preses un sabiedrisko attiecību nodaļas pārvaldes vecākā referente Viktorija Kalniņa.

Turpmāk Lauku atbalsta dienests varēs pagarināt būvniecības un iepirkuma dokumentu iesniegšanas termiņu, ja to iesniegšana noteiktajā termiņā nav iespējama no atbalsta pretendenta neatkarīgu iemeslu dēļ.

Noteikumos veiktas vairākas izmaiņas, lai atbalsta pre-

tendentiem samazinātu administratīvo slogu, piemēram, atcelta prasība uzrādīt dokumentu oriģinālus to iesniegšanas brīdī.

Uz atbalstu var pretendēt vietējās pašvaldības ceļu būvniecībai vai rekonstrukcijai, vietējās nozīmes saietu namu, brīvā laika pavadīšanas, sporta un kultūras objektu būvniecībai vai rekonstrukcijai, kā arī publiski pieejamas teritorijas labiekārtošanai. Tāpat vietējās pašvaldības atbalstu var saņemt atjaunojamo energoresursu atbalsta sistēmas būvniecībai vai rekonstrukcijai.

Izmaiņas noteikumos stāsies spēkā pēc to publicēšanas laikrakstā «Latvijas Vēstnesis».

Papildus informācija: www.mk.gov.lv.

Valdība akceptē jauno Atkritumu apsaimniekošanas likumu

25. maijā Ministru kabineta sēdē tika akceptēts Vides ministrijas sagatavotais un plašas diskusijas izraisījušais likumprojekts «Atkritumu apsaimniekošanas likums», informē Vides ministrijas Sabiedrības informēšanas nodaļa.

Analizējot un diskutējot par atkritumu apsaimniekošanas sistēmas efektivitāti Latvijā, Vides ministrijas speciālisti secināja, ka nepieciešams precizēt gan likumu, detalizētāk noteikt visā procesā iesaistīto subjektu pienākumus, gan arī nepieciešams izstrādāt vadlīnijas pašvaldībām, lai sakārtotu likuma praktisko piemērojumu.

Tādēļ Vides ministrijas speciālisti sagatavoja Atkritumu apsaimniekošanas likumprojektu, kurš precīzē spēkā esošās normas, detalizētāk nosakot visā procesā iesaistīto personu pienākumus, tajā skaitā detalizētāk nosaka pašvaldību lomu un atbildību visā atkritumu apsaimniekošanas procesā, kas sekmēs efek-

tīvāku likuma praktisko piemērošanu.

Likumprojekts precīzi nosaka, ka atkritumu radītājs ir ikviens fiziskā, kā arī juridiskā persona, kuras darbība rada atkritumus vai kura veic atkritumu priekšapstrādi, sajaukšanu vai citas darbības, kā rezultātā mainās atkritumu sastāvs vai īpašības, lai nepārprotami ir skaidrs, kam ir jāiesaistās atkritumu apsaimniekošanā un kas ir jā dara, tāpat ir noteikti visu procesā iesaistīto pušu pienākumi un atbildība.

Vides ministrijas sagatavotajā likumprojektā ieviests jauns jēdziens — ražošanas atkritumi. Līdzīgi kā bistamo atkritumu radītājiem, arī ražošanas atkritumu radītājiem pašiem būs jā rūpējas par to pārstrādi, reģenerāciju vai apglabāšanu.

Savukārt, sadzīves atkritumu radītājiem līgums par atkritumu apsaimniekošanu būs jāslēdz ar to sadzīves atkritumu apsaimniekotāju, kas konkrētajā pašvaldībā, uzvarot publiskajā iepirkumu konkursā, būs ieguvis atkritumu ap-

saimniekošanas tiesības. Vairāki apsaimniekotāji vienā pašvaldībā varēs darboties tikai tad, ja pašvaldība savu teritoriju būs sadalījusi zonās.

Kā vēl viens iemesls Atkritumu apsaimniekošanas likumprojekta sagatavošanai jāmin tas, ka līdz šī gada decembrim normatīvajos aktos jāiestrādā jaunas prasības, ko nosaka jaunā Direktīva nr. 2008/98/EK par atkritumiem. Tā nosaka, ka valstij ir pienākums noteikt atkritumu apsaimniekošanas darbību hierarhiju, prioritātes un konkrētas prasības atkritumu šķirošanai, reģenerācijai un savākšanai.

Neapstiprinot šo likumprojektu savlaicīgi, pastāv ievērojams risks, ka Latvija nepaspēs savlaicīgi pārņemt Direktīvas 2008/98/EK prasības, par ko Eiropas Komisija pret Latviju var uzsākt pārkaļpuma procedūru.

Plašāk ar Vides ministrijas sagatavoto un valdībā akceptēto likumprojektu varat iepazīties Vides ministrijas mājas lapā www.vdm.gov.lv.

Krīzes laiks uz ceļiem turpināsies arī nākamgad

Neapmierinošo valsts nozīmes un vietējo ceļu stāvokli pa pilnam izbaudījuši visi transportlīdzekļu vadītāji. Piešķirtais finansējums nebija pietiekams ziemā, situācija nav mainījusies arī šobrīd, kad, kā ierasts agrāk, līdz ar silta laika iestāšanos jā sākas remontiem un būvdarbiem.

Par to, kas krīzes apstākļos tomēr tiks darīts un kādas ir cerības tuvākajiem gadiem, «Novadniekam» pastāstīja Valsts akciju sabiedrības «Latvijas valsts ceļi» Latgales reģiona Preiļu nodaļas vadītājs Raitis Griķis.

Rudeni uz Priekuļiem — pa asfalu

Vienīgais, ar ko ceļa lietotājus var iepriecināt, ir tas, ka pēc ziemas pārtraukuma atsākušies būvdarbi un par Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzekļiem turpinās autoceļa Krāslava — Preiļi — Madona posma līdz Priekuļiem rekonstrukcija. Sakarā ar birokrātiskām procedūram pērnvasar cerētais darbu sākums iekavējās un rekonstrukciju pilnsabiedrība «Višķu ceļš» uzsāka, tuvojoties rudenim.

«Samazinoties darbu cenu izmaiņām, šajā laikā ievērojami samazinājušās kopējās rekonstrukcijas izmaksas,» secina nodaļas vadītājs, atzīstot, ka tā ir ne tikai šajā objektā, bet visā ceļu būves nozarē. «Tās būtībā ir dempinga cenas, kas ļauj pasūtītājiem ietaupīt līdzekļus, ko turpmāk varēs izmantot citur. Pašlaik jau noslēgts līgums par projektēšanas darbu veikšanu minētā ceļa posmam līdz Rudzātiem.»

Tomēr darbu izmaksu palētināšanās rada arī negatīvas iezīmes, jo būvuzņēmēji, lai nenonāktu galīgos minusos, cenšas tik ļoti ekonomēt, ka pasliktinās darbu kvalitāte. Būvdarbu uzraugiem vēriņi jāseko, lai topošā ceļa kvalitāti nosargātu. Galvenie defekti parasti ir sliktā ceļa nestspēja, kas tiek labota darbu procesā.

Pērn rudenī līdz ziemas salam Priekuļu ceļam tika veikti galvenokārt zemes darbi — salizturīgā slāņa izbūve, atsevišķos posmos šķembu pamatnes izbūve, ierīkotas caurtekas, izrakti sāngrāvji. Pabeigta arī tilta dzelzsbetona konstrukciju izbūve pāri Feimankai, bet pastāvīgo asfalta segumu uzklās šovasar.

Pašlaik turpinās zemes klātnes izbūve, atsevišķās vietās tiek nomainīta grunts, lai palielinātu ceļa nestspēju, pilnā biežumā ieklāts šķembu slānis. Tikai pēc tam sekos ceļa asfaltēšana ar divām asfalta kārtām. Paredzēts, ka objekts ekspluatācijā tiks nodots oktobrī. Pēc aptuvenām aplēsēm Priekuļu posma rekonstrukcija izmaksās apmēram pusotru miljonu latu.

Valsts līdzekļi — valsts ceļam

Otrs objekts, kur šogad Preiļu nodaļas apsaimniekojamajā teritorijā tiek ieguldīti līdzekļi lielākos būvdarbos, ir valsts galvenais ceļš Rīga — Daugavpils posmā no bijušā Preiļu rajona robežas līdz Livānu pilsētai. Aprīlī pēc ziemas pārtraukuma būvuzņēmums «Saldus ceļnieks» atsāka darbus par līdzekļiem, kas piešķirti no valsts budžeta.

Atsevišķos posmos darbi jau pabeigti un atbilstoši nosacījumiem sakarā ar lielo transporta intensitāti uzlikta asfalta apakšējā kārtā. Rudenī valsts galvenais ceļš virziena no Livāniem līdz Jēkabpīlij būs kārtībā.

Tomēr, kā uzsver R.Griķis, pamazām

● Vēl līdz rudenim autovadītājiem būs jāpacieš neērtības, ko uz par Eiropas naudu rekonstruējamā ceļa Krāslava — Preiļi — Madona sagādā luksofori. Toties vēlāk līdz Priekuļiem varēs braukt pa gludu asfalu. Foto: A.Sņepsts

un neglābjami šis ceļš nolietojas virzienā no Livāniem uz Daugavpili. Bedres asfaltā rodas posmā Madaliņa — Sergunta un ap Nīcgali. Cerību, ka tuvākajos gados arī tur varētu tikt veikti kādi nopietnāki remontu, pašreizējā finansiālajā situācijā nav nekādu, saka speciālists.

Iespējama tikai elementāra uzturēšana

«Kopumā šovasar situācija izskatās stipri bēdīga, būs iespējami tikai elementārākie ceļu uzturēšanas darbi,» analizējot pieejamo līdzekļu izmantošanu, secina R.Griķis. Tas nozīmē, ka varēs atļauties vien nedaudzas lietas, piemēram, aizlāpīt bedrites asfaltā, iespēju robežās nogreiderēt grants ceļus. Taču ar Dieviņu nebūs spējīgi cīnīties, saka ceļu speciālists, ja vasara būs sausa, tāda reta greiderēšana nolietotajiem ceļiem nelīdzēs, jo pēc pāris dienām segumā atkal radīsies tā sauktie šķērsvilniņi jeb *trepīte*.

Turpināsies krūmu ciršana un apauguma izplaušana ceļa malās, kā arī ūdens atvades sistēmu remonts, sāngrāvju atjaunošana, caurteku tīrīšana. Ja izdosies nedaudz ietaupīt, iespējams, notiks vairāku pasažieru paviljonu remonts autobusu pieturās.

Pārmetums pašvaldībām un iedzīvotājiem

Valsts akciju sabiedrības «Latvijas valsts ceļi» Latgales reģiona Preiļu nodaļas vadītājs, izprotot situāciju, tomēr izsaka pārmetumus pašvaldībām, kas īsti netiek galā ar vienu no saviem pienākumiem — nodrošināt sadzīves atkritumu savākšanu no iedzīvotājiem. «Tas ir šausmas,» saka R.Griķis, «kas tik nenonāk pie ceļiem izveidotajos stāvlaukumos novietotajos atkritumu konteineros — vecas gultas, matračī, koka kastes, nolietota sadzīves tehnika, pat celtniecības atkritumi.» Kā pilgtākie piemēri tiek minēti stāvlaukumi Livānu novada Jersikas pagasta teritorijā Buceņikos un Serguntā, kā arī Preiļu novada Pelēču pagastā pie Ārdavas. Tiesa, pašvaldības izprot situāciju un cinās ar piegružotājiem. Jersikas pagasta pārvaldes vadītājs kādu kaitnieku pat pieķēris, taču atbildīgajās institūcijās lieta pagaidām tā arī palikusi bez virzības.

Tikai aprīlī neapzinīgo iedzīvotāju atstāto atkritumu izvešanai no trim stāvlaukumiem iztērēti 1700 (!) lati. Maijā būs iztērēti vēl vairāk, secina R.Griķis. Šo naudu taču varētu izlietot daudz lietderīgāk...

Labi vismaz, ka ass linija redzama

Runājot par plānotajiem ikdienas periodiskajiem darbiem, speciālists neko pārlietu iepriecinošu nevar teikt. Līdzekļu trūkuma dēļ būs iespējams veikt vienīgi ass liniju krāsošanu uz lielākās intensitātes šosejām un tur, kur tās iepriekš jau bijušas. Šie darbi jau uzsākti. Tāpat atjaunos arī malu linijas.

Vislabāk, protams, būtu, ja ass vai malu linijas veidotu no speciāla plastikāta, kas ir daudz izturīgāks par krāsu. Taču plastikāts ir dārgs, parasti izvēlas krāsu, kurai pēc uzklāšanas uzber speciālas sīkas gaismu atstarojošas lodītes. Ja cenšas ietaupīt, krāsa drīz vien izdilst, un rudens pusē šoferi atkal jūtas kā «eziši miglā».

Krīzi jutīs mūsu dibeni

Latvijas pašvaldību pārstāvji plašsaziņas līdzekļos izplatījuši informāciju par to, ka novadiem ceļu uzturēšanai jau tagad trūkst naudas, līdz gada beigām vispār nepietiekšot. R.Griķis, kura uzdevums ir veikt tehniskās revīzijas pašvaldību ceļu tīklā, tomēr ir secinājis, ka ikdienas uzturēšanu iespējams nodrošināt. «Vismaz bijušā Preiļu rajona novados to var atļauties. Par ceļu atjaunošanu un attīstību domāt gan nevar. Tajā pašā laikā aktuāls ir jautājums, cik efektīvi pašvaldības izlieto esošo finansējumu. Ieteiktu novadu atbildīgajiem speciālistiem izstrādāt specifiskājas, kas pieļautu izmantot zemākas klases materiālus un darbus padarītu lētākus,» saka R.Griķis.

«Visiem novadiem Latvijā ceļu fonda nauda tiek piešķirta pēc vienādiem kritērijiem. Pieļauju, ka ziemā kāda pašvaldība brauktuvi uzturēšanai tērējusi vairāk līdzekļu un tagad protestē. Ja uzņēmējus, kas nolīgti darbiem, kārtīgi kontrolē, var ietaupīt. Šajā sakarā labākā situācijā ir tie novadi, kur ceļu lietas uzticētas ziņošiem, profesionāliem speciālistiem, kuri situāciju redz kompleksi. No apkārtējiem novadiem ar atbilstošu izglītību ir darbinieki tikai Aglonas novadā.»

Nākamais gads varētu būt vēl smagāks, savu personīgo viedokli izsaka VAS «Latvijas valsts ceļi» speciālists. «Pašlaik runā, ka atkal būšot budžeta konsolidācija. Precīzi skaitļi vēl nav zināmi, bet skaidrs, ka *griezīs* arī valsts un pašvaldību ceļiem. Taču par to uzzināsim, visticamāk, pēc Saeimas vēlēšanām. Krīzes sekas vistiesākajā veidā jutīs mūsu dibeni, kratoties automašīnās pa bedrainajiem, nolietotajiem ceļiem.»

L.Kirillova

Šis divainis. Maijs

Maijs ir tāds divains mēnesis. Neviens cits mēnesis nenes tik daudz pārmaiņu dabā un tik daudz dažādības sabiedrībā kā maijs. Maijs pēc ziemas aiziešanas saņem neapstrādātus tīrumus, plūdus, pelēkus kokus un ātri vien to visu pārvērš bagātīgi zaļojošā brīnumā ar ziedu viņiem pa virsu. Savērpj ap ābelēm, ķiršiem, bumbierēm, plūmēm baltus mākoņus, kas ļauj cerēt uz bagātu augļu un ogu ražu. Pieskandina gaisu no rīta līdz lēktam un visas dienas garumā līdz vēlai stundai ar putnu dziesmām. Sasilda zemi, un vagās drīz vien parādās iesēto dārzāju nīprie digsti. No kūts šaurības atbrīvo zemnieku ganāmpulkus, vai arī piemājas saimniecībā — vienīgo pienu devēju — Latvijas brūno. Perēklišos, kas pirms mēneša vēl bija tukši un auksti, mazi putniņi plāta knābišus un čiepst pēc vecākiem.

Arī sabiedrības atšķirīgās intereses tieši maijā parādās visvairāk. Vieniem joprojām visas norises apkārtējā pasaulē gribas mērit ar Kremļa mērauklu, bet otriem ir pavisam savādāka mērīšanas sistēma un cits atskaites punkts.

Bet maijs tikai pasmejas par to visu un brāzmaiņi steidz tālāk. Skat, skolās jau izskanējis pēdējais zvans, un sākušies gala eksāmeni simtiem skolēnu, kam līdz ar to tiek dots starts dzīvē vislielākajam pārmaiņu laikam. Un arī vissmagākajam. Neapskaužami ir šie jaunie ļaudis, kas ar 9. vai 12. klases beigšanas dokumentu rokās izies lielajā dzīvē. Kura ir tā profesija, kurš ir tas amats, ko apgūstot varētu cerēt gan uz darbu, gan uz iespēju nopelnīt? Šodien mūsu valstī nav vajadzīgs nekas, — nedz inženierzinātņu, uz ko mudināt pēdējā laikā kļuvis par modes lietu, apguvējiem, nedz vadības, nedz tirgzinību apguvējiem, nedz medmāsām, nedz skolotājiem, nedz citu profesiju pārstāvjiem. Lai vai kādu skolu tālākai izglītībai izvēlētos šodienas absolventi, tā būs kā loterija, kurā vairums no biļetēm — tukšas. Skumji, bet tāda ir šodienas realitāte, un neizskatās, ka valstī pie spīces esošajiem rūpētu stratēģiskās attīstības plāns. Viņu personīgais plāns gan ir skaidri zināms, tajā ir viens galvenais punkts, un tas skan īsi un skaidri — iekļūt 10. Saeimas sastāvā. Ar apakšpunktu, — ja neizdosies tikt Saeimā, tad — pie kāda labi ienesīga amata valdības namā.

Vakardien «Latvijas Avīzē» viedu situācijas raksturojumu izteicis Valsts prezidents Valdis Zatlers: «Ārpolitiskajā praksē esmu guvis atziņu, ka tik pavisam mēs izvēlamies amatpersonas, no kurām dažām vienīgā kvalifikācija ir partijiskā piederība, amatu vīrus neizvēlas gandrīz nevienā citā demokrātijā. Daudzējādā ziņā politiskās organizācijas acimredzami ir par slinku, lai audzinātu savus kadrus, maiņu pašreizējai vadībai.»

Zelta vārdi, vai ne. Bet šajā kontekstā, — varbūt skolu absolventus un visus jaunus ļaudis mudināt nevis uz izglītošanos, bet padomāt par partijisko piederību, jo siltas vietņas un labi atalgojami amati mūsu valstī tiek piešķirti ne par profesionālajām zināšanām, kvalificētu darbu un lielu pieredzi, bet par piederību tobrīd «pareizajai» partijai.

Un tā nu divainis — steidzīgais, vējainais, darbigais, — maijs steidz atvadīties. Steidz nodot stafeti jūnijam, kurš arī ierodas ar saviem uzdevumiem. Viens no tiem — atgādinājums, prasība, lūgums, aicinājums — sargāt šīs zemes skaistākos ziedus — bērnus. 1. jūnijs — Starptautiskā bērnu aizsardzības diena. Latvija šo datumu sagaida ar bausu statistiku. Katra diena atnāk ar jaunām traģiskām ziņām par bērniem, kas pamesti savā vaļā un kļuvuši par upuriem dažādos negadījumos. Mazi bērni saindējas ar degšķidrumiem, izkrit pa logiem, noslikt. Viņiem uzbrauc mašīnas. Sakož suņi vai citi dzīvnieki. Nonāvē mātes vai tēvi. Sadeg ugunsgrēkos. Applaucējas. Gūst traumas, atstāti vieni, savā vaļā. Kļūst par seksuālas vardarbības upuriem. Izgaist bez pēdām. Kas notiek Latvijā ar bērniem? Mātes, tēvi, vec-tēvi, vecmāmmas, krusttēvi un krustmātes, ikviens pieaugušais, kura nevēribas dēļ notikusi nelaime ar bērnu, ko jūs atbildēsiet Dievam, kad viņš jautās, kāpēc nesargājāt mazo dvēselīti?

L.Rancā

Apbalvoja olimpiāžu uzvarētājus

Mācību gada noslēgumā — 27. maijā — tika pasniegtas Līvānu novada domes balvas labākajiem novada skolēniem, kas guvuši godalgotas vietas ministriju organizētajās mācību priekšmetu olimpiādēs un konkursos, kā arī viņu skolotājiem. Skolēnu un pedagogu apbalvošana notika svinīgos apstākļos — Līvānu novada kultūras centrā. Šim mērķim ar Līvānu novada domes lēmumu piešķirts finansējums 1500 latu apmērā.

Balvas piešķirtas atbilstoši domes apstiprinātajam nolikumam «Par Līvānu novada izglītības iestāžu mācību priekšmetu olimpiāžu, konkursu uzvarētāju apbalvošanu», ko sagatavoja Līvānu novada izglītības pārvalde. Atšķirībā no iepriekšējā nolikuma tajā paredzēts, ka piemiņas veltes un naudas balvas saņem ne tikai olimpiāžu un konkursu uzvarētāji — vispārīgā izglītībā skolotāji, bet arī tie bērni, kas guvuši valsts līmeņa sasniegumus profesionālās ievirzes izglītībā (mūzikas skolas, sporta skolas, mākslas skolas audzēkņi).

Piešķirti līdzekļi nometnes organizēšanai

Līvānu novada dome piešķirusi papildus līdzekļus — 1200 latus — Līvānu bērnu un jaunatnes sporta skolai sporta un atpūtas nometnes organizēšanai. Nometne paredzēta no 26. jūlija līdz 4. augustam un darbosies Aglonas novadā. Līdzekļi piešķirti daļējai sporta skolas audzēkņu ēdināšanas un naktsmitņu izdevumu segšanai.

Atzīmēs Starptautisko bērnu aizsardzības dienu

1. jūnijā Līvānu novada bērni, viņu māmiņas un tēti tiek aicināti uz Rūķu svētkiem laukumā pie Līvānu novada kultūras centra, atzīmējot Starptautisko bērnu aizsardzības dienu. Rūķu svētki sāksies pulksten 17.00. Bērni varēs piedalīties zīmējumu konkursā uz asfalta, bez maksas spēlēt piepūšamajās atrakcijās, izmantot brīvo mikrofonu (tēma — vasara dziesmā, dejā, dzejā), spēlēt, rotāties un veikt citus Rūķu darbus.

Pulksten 18.00 kultūras centra zālē notiks J. Graubiņa Līvānu mūzikas skolas vokālās studijas «Spurgaliņas» koncerts.

Preiļu novadā Starptautiskajai bērnu aizsardzības dienai paredzēts pasākums 1. jūnijā notiks Aizkalnē. Pagasta pārvaldes zālē pulksten 13.00 pasākums «Anekdotēs no skolas somas», Atpūtas laukumā pulksten 14.00 — «Rotāju prieks».

Notiks noslēguma nodarbība pulciņu audzēkņiem

31. maijā Preiļu novada bērnu un jauniešu centrā notiks noslēguma nodarbība centra pulciņu audzēkņiem. Tās sākums paredzēts pulksten 14.00. Centra direktore Aija Caune informēja, ka čaklākie audzēkņi, kā arī aktīvākie pedagogi saņems uzslavas rakstus. Tikš prezentēta arī jaunā centra mājas lapa www.pbjcedu.lv.

Bērnu un jauniešu centrā līdz 1. jūnijam skatāma centra lietotā, vizuālās mākslas un tehniskās jaunrades pulciņu audzēkņu darbu izstāde.

Skolās sācies eksāmenu laiks**Sākums 1. lappusē.**

Centralizēto eksāmenu materiālus joprojām nogādā uz izglītības pārvaldi. Tos, atšķirībā no necentralizētajiem eksāmenu darbiem, labo konkrētā priekšmeta speciālisti Rīgā. Diemžēl jau pirmajā centralizētajā eksāmenā angļu valodā atsevišķiem skolēniem Līvānu 1. vidusskolā, Preiļu Valsts ģimnāzijā, Preiļu 2. vidusskolā un Rudzātu vidusskolā nācās vilties, savās darba burtiņās neatrodot eksāmenam paredzēto tekstu, bet gan vienkārši tukšas lapas. Problēmas, protams, tika atrisinātas, bet tas prasīja laiku un traucēja darbu citiem skolēniem. Ceram, ka turpmāk nekas līdzīgs neatgadsies, jo to darījām zināmu attiecīgajai institūcijai Rīgā, uzsvēra Dzintra Šmukste.

Šogad valsts pārbaudes darbu kārtošana ir kāds jaunums, — lai iegūtu dokumentu par vidējo izglītību, jauniešiem obligāti jākārt vairs tikai četri pārbaudes darbi — centralizētais eksāmens matemātikā, svešvalodā un latviešu valodā, kā arī viens eksāmens pēc pašu izvēles. Līdz šim obligāti bija kārtājami pieci eksāmeni. Piekto eksāmenu noteica pati skola. Tomēr, kā liecina pieredze, daudzi jaunieši, kas domā ar perspektīvu, brīvprātīgi izvēlas kārtot lielāku eksāmenu skaitu nekā minimālos četrus. Viņi ir apsvēruši iespējas par tālākām studijām, iepazīnuši uzņemšanas noteikumus augstskolās un «nodrošinās» ar nokārtotiem eksāmeniem, lai varētu iestāties vienā vai otrā augstskolā. Tāpēc nereti vidusskolu beidzēji izvēlas arī eksāmenu fizikā, ķīmijā, bioloģijā vai citā priekšmetā, kas atbilst iecerētajai specialitātei.

Dzintra Šmukste stāstīja, ka tika izsludināta skolotāju pieteikšanās uz pārbaudes darbu labošanu. Uz to valsti pieteicies 1121 vērtētājs. Diemžēl vietējo novadu skolotāji šajā ziņā īpašu aktivitāti nav izrādījuši, pieteikušies tikai seši pedagogi no Līvānu 2., Aglonas, Rudzātu vidusskolas un Preiļu Valsts ģimnāzijas. Jāpiekrīt, ka tas nav viegls darbs, uzsvēra Dzintra Šmukste, ņemot vērā faktu, ka pēc aprēķina šogad centralizēti jāzlabo vairāk nekā 103 000 pārbaudes darbu.

Valstī, līdzīgi kā tas bija iepriekšējos mācību gados, arī šogad vispopulārākais izvēles eksāmens vidusskolēnu vidū ir centralizētais eksāmens vēsturē. To kārtos 10 348 jaunieši. Taču vietējo novadu jau-

Uz svētku viļņa**No Preiļu novada uz svētkiem dosies 316 dalībnieki**

Skates aizvadītas, un kļuvuši zināmi X Latvijas skolēnu dziesmu un deju svētku dalībnieki, kas pārstāvēs Preiļu novadu. Tiesības piedalīties svētkos izcīnījuši trīs Gaidas Ivanovas tautas deju kolektīvi: Preiļu 1. pamatskolas 3. – 4., 5. – 6. klašu dejojāji, Preiļu Valsts ģimnāzijas (PVG) un Preiļu novada kultūras centra deju kopa «Gaida», un četri Ilzes Brokas vadītie tautas deju kolektīvi: Preiļu 1. pamatskolas 1. – 2., 5. – 6., 7. – 9. un PVG un Preiļu novada kultūras centra deju kopa «Dancari». Tautas deju kolektīvu laureātu koncertā — svētku atklāšanas pasākumā godinās tautas deju kolektīvus — laureātus, pieminēs un cildinās svētku Goda virsvadītājus un iecels šai godā jaunus. Pieci no novada kolektīviem: «Gaida», «Dancari», Gaidas Ivanovas 3. – 4. un 5. – 6. klašu, kā arī Ilzes Brokas 7. – 9. klašu dejojāji piedalīsies laureātu koncertā, kas 6. jūlijā notiks VEF kultūras pili.

Uz svētkiem dosies Preiļu mūzikas un mākslas skolas pūtēju orķestris (vadītāji Roberts Višķeris un Oļegs Koļesņičenko). Tiesības piedalīties svētkos ieguvuši kori, kas piedalījās Preiļos notikušajā koru skatē: Preiļu 1. pamatskolas 5. – 9. klašu meiteņu koris (vadītāji Daiga Koļesņičenko, Oļegs Koļesņičenko), Preiļu Valsts ģimnāzijas jauktais koris (Ilze Rožinska).

Preiļu novadu svētkos pārstāvēs arī bērnu un jauniešu centra mūsdienu deju grupa «Elīze» (Ilze Broka), kas piedalīsies mūsdienu deju koncertā 9. jūlijā Kongresu namā. Tiesības piedalīties svētkos ieguva arī PBJC vokālā grupa «Lāsites» (Daina Erte), kas uzstāsies tautas mūzikas kon-

certā 9. jūlijā Latviešu biedrības namā. Svētkos Rīgā piedalīsies arī PVG folkloras kopa «Rūtoji» (Ilze Rožinska).

Vizuālās un lietotā mākslas darbu izstādē «Ritmu spēles» būs skatāmi konkursu «Ar vilciņu Rīgā braucu...» un «Ritmu spēles» laureātu darbi. Starp tiem — arī PBJC hobijsarbnīcas (skolotāja Veronika Smane) audzēkņu kopdarbs «Tautumeitas», zīmēšanas pulciņa (Kazimirs Anspaks) un darbnīcas «Es protu!» (Vija Kokoriēte) audzēkņu veikums. Radošajās darbnīcās Vērmanes dārzā piedalīsies Preiļu novada bērnu un jauniešu centra radošā darbnīca «Vilciņš» (skolotāja Veronika Smane).

Vilciņa spēles tradīcijas — nacionālas un starptautiskas

Preiļos notikušajā vizuālās un lietotā mākslas konkursa «Ritmu spēles» noslēguma pasākumā nerima interese par radošajām darbnīcām «Iegriez vilciņu!». Bērni skolotāju vadībā gatavoja vilciņus no dažādiem materiāliem, spēlējās ar tiem. Uzmanību pieprasīja skaļākā darbnīca — «Iegriez pašgatavotu koka vilciņu» Preiļu novada bērnu un jauniešu centra pedagoga Guntara Ormaņa vadībā. Atšķirībā no papīra vai auduma vilciņiem, koka rotālietas darbojās skanēdamas. Vilciņa figūras, kā arī spēles pamatne «Ar vilciņu Rīgā braucu» ar Latvijas kontūrām bija tapušas gan kokapstrādes pulciņā, gan arī tās izgatavojis pats pedagogs. Guntars interesantiem mācīja gan vilciņu iegriešanu, kas prasa īstu virtuozitāti, gan arī sniedza plašu ieskatu šīs senās rotālietas vēsturē. Tas radies vismaz pirms diviem tūkstošiem gadu, stāstīja pedagogs. Vilciņu var iegriezt gan ar pirkstiem, gan ar īpaši izgata-

● Valsts valodas eksāmenu Preiļu 2. vidusskolā kārtot Riebiņu vidusskolas un Preiļu novada vakara (maiņu) vidusskolas devītklasnieki. Foto: A.Šņepsts

niešu vidū vēstures eksāmenam nav pārāk liela piekrišana, to izvēlējušies 64, bioloģiju — 51, fiziku — 49 un ķīmiju — 20 vidusskolēni.

Dzintra Šmukste izteica prieku, ka skolu beidzēji kļuvuši veselāki un no eksāmeniem atbrīvoto audzēkņu skaits manāmi sarucis. 26 skolēni atbrīvoti no pamatskolas pārbaudes darbu kārtošanas, 19 skolēni — no vidusskolas eksāmeniem. Bet varbūt tas pamatojams ar to, ka šogad nav jākārtos sportā, jo veselības stāvokļa dēļ nereti tika meklēta iespēja atbrīvot no eksāmeniem.

Vairāki centralizētie eksāmeni atbilstoši «Noteikumiem par centralizēto eksāmenu saturu un norises kārtību» ir apvienoti. Tas nozīmē, ka mazāko skolu audzēkņiem eksāmens jākārtot kādā no tuvākajām skolām, kurā tiek izveidota lielāka skolēnu grupa.

Sertifikātu ar eksāmenu iegūto vērtējumu pamatskolu beidzēji šogad varēs saņemt 17. jūnijā, vidusskolu absolventi — 15. jūlijā.

● Lai kā bērni arī centās, tomēr stabili, ilgstoši un vienmērīgi virpuļoja tikai pulciņa skolotāja Guntara Ormaņa (no kreisās) iegrieztie vilciņi. Foto: L.Rancāne

votu kātu. Par spēles noteikumiem var vienoties paši dalībnieki, — vai nu kura vilciņš ilgāk grieziesies, vai arī nosakot, līdz kādai vietai tas jāaizvada un tam līdzīgi.

Spēle esot populāra Japānā, kur aizgūta no Ķīnas un Korejas, skaidroja Guntars Ormanis. Esot gan vīrišķie, gan sievišķi vilciņi, vienīgi griežoties grab, otri griežas kļusu. Piedzimstot bērnam, austrumu zemēs izsenis dāvināja vilciņu, bet tas bija jāzvēlas ar precīzu nozīmi, atbilstoši dzimumam. Kopš 16. gadsimta spēli pazīst arī Eiropā, arī Amerikas kontinentā, daļā no Āfrikas. Izraēlā esot vilciņi ar četriem kantainiem stūriem, katram sava nozīme. Spēlējot raugās, lai burti izkrist noteiktā kombinācijā, veidojot frāzi. Vilciņš ir ar lielu filozofisku jēgu, — ja kaut kas notiek, tad tas notiek kustībā, tam ir gan vertikālā, gan horizontālā saikne. Latvijā vilciņi radušies, droši vien, ap to laiku, kad

sāka gatavot vērpjamus ratņus, jo, iemanoties virpot tiem spēles, varēja izvīrot arī šādas spēlītiņas, bagātīgajā šīs rotālietas, kas šogad tapusi par dziesmu svētku simbolu, vēsturē isu ieskatu sniedza Guntars Ormanis.

Aglonas novadu svētkos pārstāvēs 70 dalībnieki

Tiesības piedalīties skolēnu dziesmu un deju svētku koncertā izcīnījuši divi Dinas Staškevičas vadītie deju kolektīvi: Aglonas vidusskolas 7. – 9. klašu un Jaunaglonas arodvidusskolas tautas deju kolektīvi. Ar teicamu sniegumu skatē sevi apliecinājis Aglonas bazilikas kora skolas koris (Ieva Lazdāne), kas arī būs starp svētku dalībniekiem. Vizuālās un lietotā mākslas izstādē «Ritmu spēles» būs skatāmi novada skolu audzēkņu divi darbi.

Pirmdiena, 31. maijs

LATVIJAS TV 1	12.00 Sirmā ēdienkaratē. 12.45 Saldais pārtis. Serīāls. 13.00 Nindzjas. Ekstrēmās sacensības. 14.00 LNT dienas ziņas. 14.20 Laika komanda. Anim. f. 14.55 Skubija Dū 13 spoki. Anim. f. 15.20 Anna un mīlestība. 192. sērija. 15.55 Mīlestības vārdā. 19. sērija. 16.55 Mans sapņu vīrietis. 55. sērija. 17.55 Jaunākais sešos. 18.10 Svešā dzīve. 21., 22. sērija. 19.15 Tautas bals. 20.00 LNT ziņas. 20.25 Sporta un laika ziņas. 20.40 Degpunktā. 21.05 Mājupceļš gadu garumā. Dok. f. 22.05 Aģentis Čāks. 10. sērija. 23.10 Laiks naudai. 0.10 Nikita. 51. sērija. 1.00 LNT ziņu Top 10. 2.00 Bezgalīgais ceļojums. M. f. 3.40 Ekstrēms tuvplānā. 5.20 Mans sapņu vīrietis. 55. sērija.	23.05 Visi mani bijušie. Serīāls. 0.15 Nekā personīga. 0.55 Vajšdīga atzīšanās 2. 30. sērija. 1.30 Prokurors Šarks. 12. sērija. 2.20 Čilli: interaktīvs nakts šovs.	TV 5	6.30 Džolisa Maiere. Priekā pilna dzīve. 7.00 Anim. f. 8.05 Zona. Serīāls. 9.00 Televeikala skatlogs. 9.15 Sasīsto lukturu ielas. Serīāls. 10.15 Kāmenska. Serīāls. 11.15 Televeikala skatlogs. 11.30 Dvīņi. Serīāls. 12.30 Meistars un Margarita. Serīāls. 13.20 Mēdību sezona. Serīāls. 14.15 Televeikala skatlogs. 14.30 Izmeklēšanas noslēpumi. Serīāls. 15.25 Televeikala skatlogs. 15.40 Turecka maršs. Serīāls. 16.35 Kobra 2. Antiterors. Serīāls. 17.30 Sasīsto lukturu ielas. Serīāls. 18.30 Viens pret visiem. Serīāls. 19.30 Ziņu vakars. 20.05 Zona. Serīāls. 21.00 Izmeklēšanas noslēpumi. Serīāls. 22.00 Likvidācija. Serīāls. 23.00 Sasīsto lukturu ielas. Serīāls. 23.55 Kriminālā Krievija. Serīāls. 0.50 Turecka maršs. Serīāls. 1.35 Benija Hila šovs.	TV3	5.00 Ideāli pārinieki. 5. sērija. 5.50 Pēkšņi bagāti. 1. sērija. 6.45 Mūžam kopā. 1. sērija. 7.15 Māmiņu klubs. 7.45 Neatmirušā Fifi un draugi. Anim. f. 8.10 Senā pasaule. Anim. f. 8.35 Bruņurupuči nindzjas 3. sērija. 8.55 Glābējkomanda Cepums. 9.00 H2O. 1., 2. sērija. 10.00 Robinsons Krūzo. 1. sērija. 10.55 Televeikala skatlogs. 11.10 Tētuka melnās 6. 39., 40. sērija. 12.10 Bīstamās mājaiņniecības 2. 18. sērija. 13.05 Televeikala skatlogs. 13.20 Precējies. Ir bērni. 3. sērija. 13.55 Bruņurupuči nindzjas 3. sērija. 14.15 Medikopters 2. 9. sērija. 15.20 Makleoda meitas. 73. sērija. 16.15 Krēms. 71. sērija. 17.15 MarGoša. 135. sērija. 18.15 Ušainā aukle. 1., 2. sērija. 19.20 Bez tabu. 19.50 TV3 ziņas. 20.20 UgunsGrēks. 203. sērija. 21.00 Ekstrasensu cīņas 7. 22.00 Č.S.I. Nuorka 6. 14. sērija.	LATVIJAS TV 7	7.00 LBL. 7. finālspele. 9.30 Kriminālā informācija. 10.00 Bordenauna. 59., 60. sērija. 11.00 Lanževēna burvju triki. 11., 12. sērija. 11.55 Ekstrēmisti. Dok. f. 3. sērija. 12.20 SEMS. 13.30 Dabas taka. 14.00 Grand Prix posms spīdveļā. 2008. g. Bordenauna. 59., 60. sērija. 17.00 SEMS. 18.10 Steidzami publicēt! 35. sērija. 19.00 Sodien. 19.30 Ekstrēmisti. Dok. f. 3. sērija. 19.55 Mistiskā Āzija. Dok. f. 8. sērija. 20.50 1000 jūdzes Mjannmā. 8. sērija. 21.20 Tavs auto. 21.50 Basketbola spēļu apskats. 22.20 Steidzami publicēt! 35. sērija. 23.10 Krējums... saldaiss.	LNT	6.05 Ticīgo uzvaras balss. 6.35 Mūka Omī noslēpums 2. Anim. f. 7.00 900 sekundes. 8.40 Degpunktā. 9.05 Kailsības. 78. sērija. 10.05 Solo dēlam. M. f.
----------------------	--	---	-------------	--	------------	--	----------------------	---	------------	--

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

PREIĻU NOVADS

Preiļu novada kultūras centrs

- ◆ 28. maijā Preiļu parka estrādē vasaras sezonas atklāšanas sarīkojums: pulksten 19.00 novada tautas mākslas kolektīvu koncerts; pulksten 21.00 Eriņu ģimenes koncerts; pulksten 23.00 zaļumballe, spēle grupa «Broļi optimisti» (Rēzekne).
- ◆ Līdz 30. jūnijam Latgales fotogrāfu biedrības prezentācijas izstāde.
- ◆ 5. jūnijā pulksten 18.00 Preiļu 1. vidusskolas un pamatskolas absolventu salidojums: svētku koncerts kultūras namā.

Pelēču kultūras nams

- ◆ 5. jūnijā pulksten 12.00 bērības svētki.

LĪVĀNU NOVADS

Līvānu novada kultūras centrs

- ◆ 28. maijā pulksten 19.00 Līvānu novada kultūras centra gada svētki – koncerts. Pulksten 22.00 balle.
- ◆ 28. maijā pulksten 22.00 Tradīciju laukumā (Domes ielā) nakts orientēšanās sacensības.
- ◆ 29. maijā pulksten 11.00 skolu stadionā Līvānu novada atklātais vieglatlētikas čempionāts.

Sporta aktivitātes

- ◆ 28. maijā pulksten 22.00 Tradīciju laukumā (Domes ielā) nakts orientēšanās sacensības.
- ◆ 29. maijā pulksten 11.00 skolu stadionā Līvānu novada atklātais vieglatlētikas čempionāts.

Pirmskolas izglītības iestāde «Rūķīši»

- ◆ Izlaidumi «Paiēc sveiks, bērnodarzi!» 2. jūnijā pulksten 16.00 – 2. grupā, 4. jūnijā pulksten 9.00 – 14. grupā, pulksten 16.00 – 15. grupā.

Līvānu 1. vidusskola

- ◆ 31. maijā lēcību izsniegšana 1. – 8. un 10. – 11. klašu skolēniem.

Jersikas pamatskola

- ◆ 31. maijā ģimeņu sporta dienas trase.

Rožupes pamatskola

- ◆ 28. maijā pulksten 9.00 skolēnu un vecāku sporta diena.

RIEBIŅU NOVADS

Riebiņu kultūras nams

- ◆ 30. maijā pulksten 11.00 Riebiņu parka estrādē (lietus gadījumā Riebiņu vidusskolā) bērības svētki.

Galēnu kultūras nams

- ◆ 28. maijā pulksten 19.00 Galēnu parkā folkloras kopu sadziedāšanās «Sēju sikaistu rožu dārzu».

Sīļukalna kultūras nams

- ◆ 29. maijā pulksten 19.00 pašdarbības kolektīvu sezonas noslēguma koncerts. Pulksten 22.00 balle ar Alvi un Kristīni (Jēkabpils).

Silajāņu kultūras nams

- ◆ 29. maijā pulksten 22.00 diskotēka.

VĀRKAVAS NOVADS

- ◆ 29. maijā Vārkavas pagasta estrādē vasaras sezonas atklāšanas svētki. Pulksten 12.00 – jauniešu dienas sākums, pulksten 18.00 – amatierkopas teātra izrāde «Pādejais gods», pulksten 22.00 zaļumballe pie ugunsakura, muzicē Arvīds.
- ◆ 30. maijā pulksten 11.00 Rožkalnu pagastā Andra un Lailas Lazdāņu piemājas saimniecībā «Sprīdīši» pirmā ganu diena ar ganīņu, senajām tradīcijām, skanīgām dziesmām un jautru noskaņu.

Vannošanās miesai un garam

Lai atfīritu ķermeni no negatīvās enerģijas, no stresa, vakarā ieteicama vanna ar parasto rupjo vārmu sāli. Vannas ūdeni var izšķīdināt no 0,5 līdz pat 2-3 kg sāls. Mazgājoties šādā vannā (bez ziepēm), ķermenis nomierinās, atjaunojas spēks, uzlabojas miegs. Sāls vanna labi der arī apaukstēšanās un vīrusu slimību gadījumos. Pēc sāls vannas obligāti jānoskalojas zem dušas.

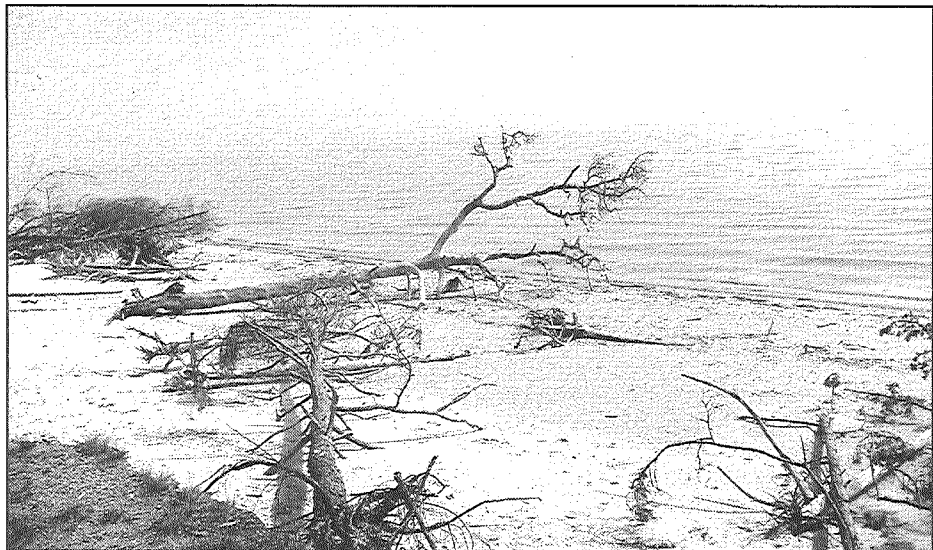
Senos laikos, kad pirmo reizi mazgāja bērniņu, vannā tika ielikta sudraba monēta, jo cilvēki ticēja, ka tad bērnam būs materiāli nodrošināta dzīve un laba veselība.

«Pienu ēdu, pienu dzēru, pienā muti nomazgāju.» — tā skan tautasdziesmā. Savukārt pasākums nereti minēts, ka princesēm patīcis mazgāties piena vannās. Patiesībā tas nav nekāds pārspīlējums, bet lieliska skaistuma ājunošanas iespēja: vannas ūdenim pielej lītru piena, iemaisa glāzi medus un 2 ēdamkarotes mandeļu eļļas. Šādu vannu vajadzētu sagatavot reizi mēnesī. Āda kļūs samtaini maiga, izzudīs pūtītes. Ja nomoka reimatiskas sāpes, vannai pielej 1-3 litrus kazas piena.

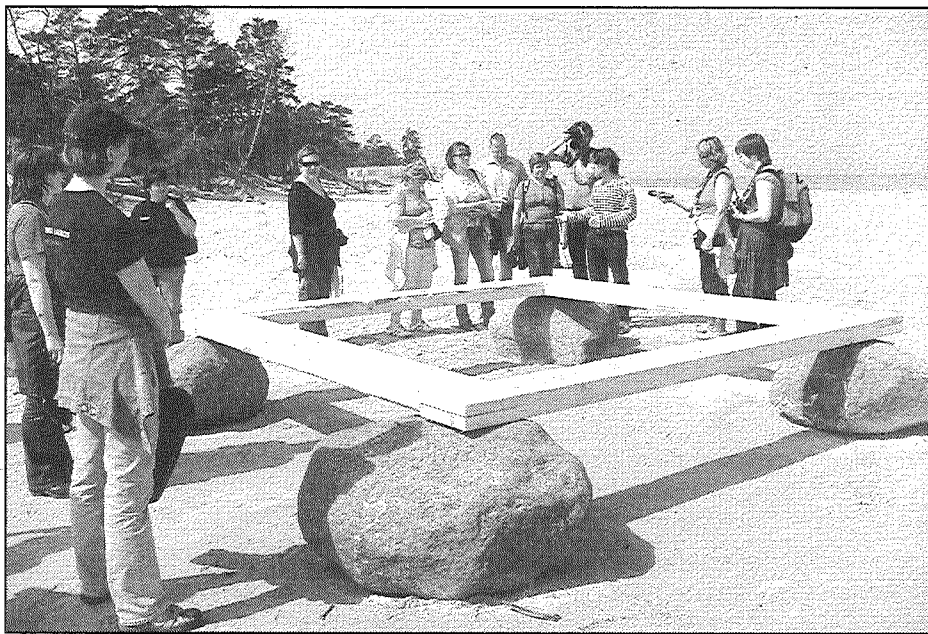
Vai tu zini, ka...

- ◆ Garākais dzīvnieks pasaulē ir tāpss, kurš ir 60 m garš.
- ◆ Zirnekļis ar laso met timekli, kam galā ir lipīga bumbiņa. Ar šo kustību viņš pievilkina un noķer kukaiņus.
- ◆ Zirnekļis, kurš dzīvo Dienvidaustrumāzijā, auz vislielākos tīklus (apmēram 2 m platus). Zīds ir tik stiprs, ka no tā gatavo zvejas tīklus.
- ◆ Kokospalmu krabis dzīvo uz zemes un rāpjas kokos, lai ēstu augļus, piemēram, kokosriekstus, kurus viņš pats pāršķēļ.
- ◆ Mlizu ūdensroze — Karaliskā viktorija ir ļoti liels ūdensaugis. Tās lapas var noturēt pat mazu bērnu.
- ◆ Vollija bez sakņēm ir mazākais peldošais ūdensaugis pasaulē. Šis peldošais ūdensaugis diametrs ir 0,5 mm.
- ◆ Tuksnesī sausajā sezonā fukerija zaudē visas lapas. Tiklīdz sāk lietot, tā atkal izplaukst.
- ◆ Katrā no lielākajiem kokiem — sekojot, kuru augstums ir 80 m, ir pietiekoši daudz koksnēs, lai izgatavotu 5 miljardus sērķociņu.

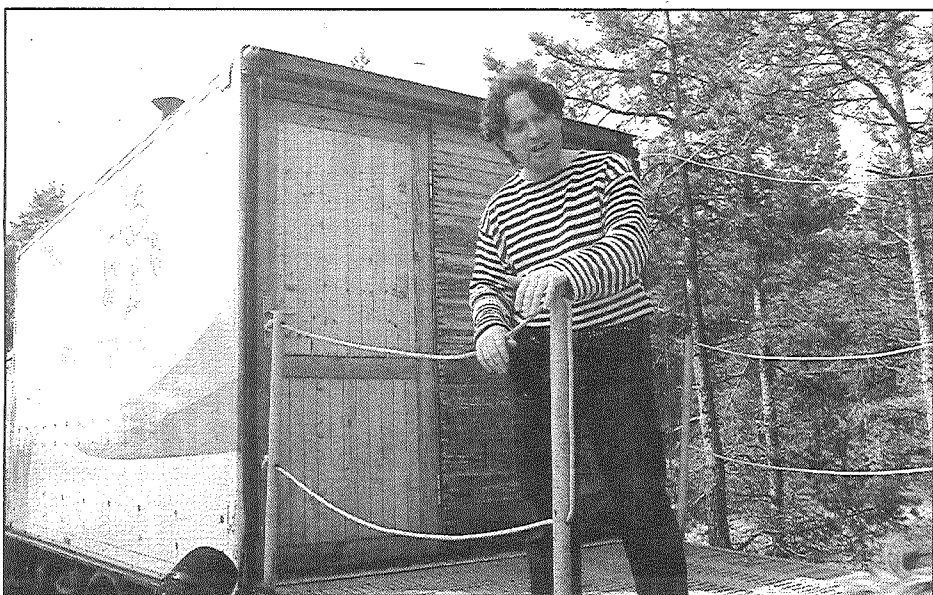
Ar «Lauku ceļotāju» — uz Slīteres siliem

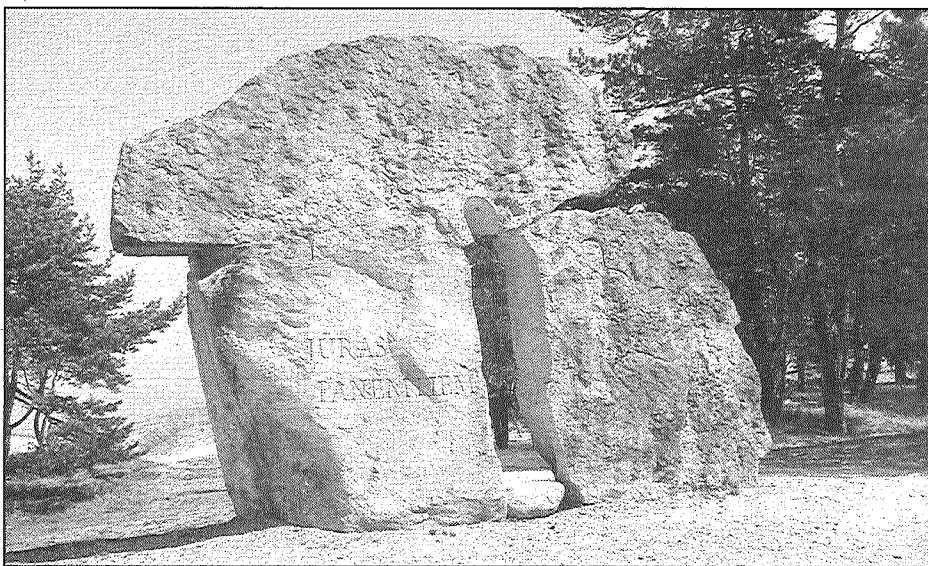
● Vēja, saules un sālā ūdens ietekmē vētru laikā nogāztās priedes pamazām tiek nopulētas gludas un spīdīgas. Jūra ik gadus pamazām un neatlaidīgi atņem cilvēkiem sauszemi.

● Ja lietuvieši ir pārliecināti, ka pie viņiem ir Eiropas centrs, tad kolcenieki droši zina, ka Dižjūras un Mazjūras satikšanās vietā pilnīgi noteikti ir Eiropas līniju krustpunkts, ko jau 1895. gadā atzinis Krišjānis Valdemārs. Te uzstādīta īpaša zīme.

● Apliecinājums vietējo cilvēku izdomai ir arī «mobilā pirts» — uz kravas automašīnas bāzes izveidota pārvietojama pirtiņa nelielai kompānijai. «Kas var būt labāks par to, ka izkarsēties un pa taisno jūrā iekšā. Tad skaties zvaigžņotajās debesīs un priecājies par dzīvi,» aizrautīgi stāsta Kolkas gubernators Jānis Dambītis.

● «Jūras paņemtājiem» — šie vārdi rakstīti uz pieminekļa visiem tiem, kuri no selgas nav atgriezušies.

Turpinājums. Sākums «Novadnieka» 25. maija numurā.

Kur Dižjūra satiekas ar Mazjūru

Viens no populārākajiem Kurzemes tūrisma objektiem ir Kolkasrags. Gada laikā šo vietu apmeklē aptuveni 50 tūkstoši tūristu. Kolkasrags ir izteiktākais Latvijas piekrastes zemesrags, kur vērojama divu «jūru» — Baltijas jūras, saukta par Dižjūru, un Rīgas jūras līča, saukta par Mazjūru — viļņu saskares vieta. Īpaši iespaidīga tā ir rudens un ziemas vētru laikā, kad satiekas un viens pret otru sitas pat sešus līdz septiņus metrus augsti viļņi.

Rags kā sēklis zem ūdens turpinās vēl piecus kilometrus līdz Kolkas bācai. Saule Kolkasragā lec un riet jūrā, tādēļ šeit var vērot fantastiskus saullēktus un saulrietus. Taču Kolkasrags ir ne vien skaista, bet arī bīstama vieta peldētājiem nepastāvīgo straumju un plūstošo smilšu dēļ, par ko brīdina attiecīgi uzraksti. Vējainā laikā šo vietu iecienījuši adrenalīna radīto izjūtu cienītāji, brauc pat no Rīgas, lai vizinātos ar vējdēļiem.

Putnu vērotāju paradīze

Kopš aizvēsturiskiem laikiem Slīteri un Kolkasragu par savu ceļojumu vietu izvēlējušies pa Balto — Baltijas jūru migrējošie putni. Ornitologi pārliecinājušies, ka pavasara putnu migrācijas laikā ik stundu pāri ragam pārlaižas līdz 60 000 putnu.

Pavasārī Kolkasragā var būt sastopamas gandrīz visas Latvijas putnu sugas. Piekrastes ūdeņi un Irbes šaurums ir nozīmīga barošanās vieta caurceļojošajiem un ziemojošajiem ūdensputniem. Migrācija sākas februāra beigās un turpinās līdz maija

beigām. Arī mums paveicās, jo pavisam netālu pārlidojumā vērojām ziemeļu gulbjus.

Kopumā Slīteres nacionālajā parkā ir konstatēta 261 putnu suga no visā Latvijā reģistrētajām 338 sugām. Starp šīm sugām 66 ir retas un īpaši aizsargājamas Latvijā, bet 140 sugas ir Eiropā apdraudēto sugu sarakstā. Ja jūsu rīcībā ir labs binoklis vai teleskops, zinoša gida vadībā Kolkasragā varat gūt patiesu baudījumu. Kur gan citur varēsiet redzēt jūras kraukli, kas vēl pirms 30 gadiem Latvijas teritorijā bija reti ligzdojoša putnu suga. Ja paveiksies, redzēsiet, kā šis īpatnais putns sēž uz mola vai jūras līdēdāgā izplestiem spārnem, tos žāvējot. Šī raksturīgā jūras kraukļa kontūra atgādina krustu, tādēļ nereti parādās viduslaiku kristīgajā heraldikā.

Sāremā — lībiešu krasts

Dieviņš tā izrikojies, ka Kolkasraga ļaudis izsenis gājuši jūrā ne tikai zvejot, bet pa jūru uzturējuši arī ciešus sakarus ar kaimiņiem igauņiem netāļajā Sāremā salā. Paskatoties kartē, līdz Sāremā tāds nieks vien ir. «Lauku ceļotāja» gids Juris Smalinskis stāsta, ka pagājušā gadsimta divdesmitajos un trīsdesmitajos gados, kad lībiešu krasts un Latvija skaitījies turīga vieta, igauņi no Sāremā naski braukuši šurp un liguši par strādniekiem. Gluži tāpat kā mūsēdnie tagad dodas peļņā uz Īriju. Toreiz katrs trešais vietējais lībietis zinājis igauņu valodu.

Līdz padomju varas atnākšanai starp Kolkku un Sāremā bijusi regulāra laivu satiksme. Vietējie jaunieši bieži laivās devušies uz zaļumballēm arī Roņu salā, bet trīsdesmito gadu beigās igauņu uzņēmēji lībiešu krastā laipni uzņēmi kā investori zivju pārstrādes uzņēmumus.

Juris atstāta dzirdēto, ka satiksme pāri

jūrai nav pārtraukta pat ziemas laikā. Vietējiem laivas bijušas aprīkotas ar sliecēm, ko pa aizsalušo daļu vai nu paši stūmuši, vai arī jūguši zirgus priekšā. Kad sasniegts vaļējs ūdens, krāvuši bērišus liellaivē un airējušies tālāk. Lieta tāda, ka igauņu pusē precēm veikalos un lopiem bijušas ievērojami zemākas cenas, tāpēc bez ikdienišķas iepirkšanās plaši izplatīta bijusi arī kontrabanda.

Ciems, kuram savs gubernators

Lai ne tikai izbaudītu piekrastes skaisto un skarbo dabu, bet arī ko vairāk stāstītu par vietējo ļaužu šī brīža centieniem, žurnālistus gar jūras krastu pavadīja SIA «Kolkasrags» direktors un Kolkas pagasta pārvaldes vadītājs Jānis Dambītis — mums priekšā stādīts un tautā saukts par Kolkas gubernatoru.

Strīpainā jūrnieka kreklā, vēja sabūzinātiem tumšiem matiņiem un smaidīgs — tāds ir gubernatora tēls, ko saglabāsim atmiņā no stundu ilgās pastaigas. Pats šo amatu nosaukumu īpaši galvā neņem, vien teic, ka visi darot, ko varot, lai Kolka būtu pievilcīga tūristiem no pašu zemītes un atālām valstīm. Jānis ir brīnišķīgs gids, pa iestaigāto taku ved mūs garām un šķērsām pāri vētru nogāztajām krastmalas priedēm, rāda brīvdabas informācijas stendus, stāsta par iespējām, problēmām. Viens no tām — jūra uzbrūk! Pēdējo 20 – 30 gadu laikā krasi pieaudzis postošo rudens un ziemas vētru spēks, kuru rezultātā arvien ievērojamāka kļūst krasta erozija, kas pēdējās desmitgadēs pieaugusi piekārtīgi. Atsevišķās spēcīgās vētrās smilšainie krasti tiek noskaloti pat par 20 – 30 metriem, krustām šķērsām sagāžot priedes. Ievērojamākie platību zaudējumi bijuši 1993., 2001. un 2005. gadā. Tā kā Kolkasrags ir

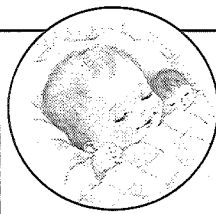
aizsargājama dabas teritorija, sakritušie koki atbilstoši NATURA prasībām tiek atstāti turpat, ļaujoties vēja, smilšu un sālā ūdens ietekmei. Var redzēt gan pavisam svaigas šī gada kritālas, gan koku stumbrus, kam miza jau nolobījusies. Mežonīgs, bet fascinējošs skats...

Padomju laika mantojums

Jānis Dambītis teic, ka sava veida «nopelns» šejienes dabas vērtību saglabāšanā bijis arī jūras piekrastē kādreiz pastāvošajam padomju militārajam režīmam, kura dēļ piekraste pusgadsimta garumā saglabājas apmeklētāju un būvniecības ziņā mazskarta. Gar jūras piekrasti starp Ventspili un Kolkku izvietojās dažādas karaspēka daļas — krasta apsardzes, robežapsardzes, pretgaisa aizsardzības, jūras karaspēka un citas. Pierobežas zonā tika stingri noteiktas peldvietu robežas un diennakts laiki, kad vietējie drīkstēja iziet jūrmalā. Līedagu starp kāpām un jūru katru vakaru uzecēja un rūpīgi novēroja, lai nenotīktu robežu nelikumīga pārkāpšana. Aizliegtajā zonā drīkstēja iebraukt tikai ar speciālām atļaujām jeb *propuskām*. Tomēr karaspēka daļas bija atbalsts saimnieciskajos darbos un sabiedriskās kārtības sargāšanā. Jūrmalas ciemos nereti savijas jauno karavīru un vietējo meiteņu likteņi.

Betona pazemes bunkuri artilērijas iekārtu uzstādīšanai, komandpunkti un novērošanas torņi, karavīru kazarmas, mītnes militārajam personālam saglabājušās arī tagad, pēc tam, kad padomju armija Kurzemes piekrasti atstāja 1993. gadā. Jānis Dambītis cer, ka ar laiku izdosies šo «mantojumu» izmantot pilnā apmērā, lai rādītu pasaulei, kādi bija padomju laiki Kurzemes piekrastē.

T.Elste, L.Kirillova
Turpinājums sekos

Un aplidoja balta vēsts šo zemi: «Ir piedzimis bērniņš!»

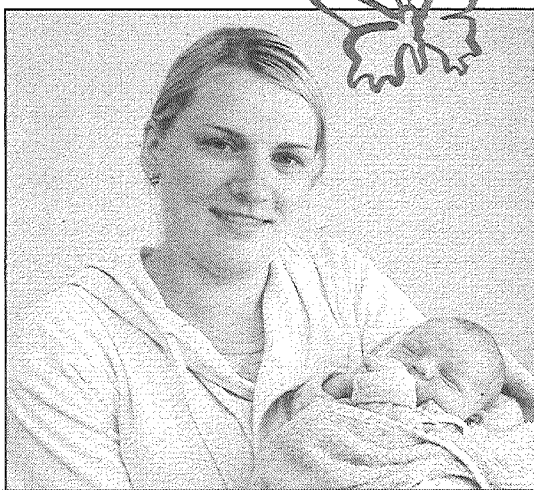

24. maijā, pašā cerīgu ziedēšanas laikā, pasaulei sevi pieteica jauks puisītis. Viņa māmiņa **Anīta Kalvāne-Zikare** pastāstīja, ka dēlam vārds gandrīz vai izdomāts, un, iespējams, kas tas būšot **Edvards**. Tomēr abiem ar dēla tēti **Aināru** pirms galīgā lēmuma pieņemšanas vēl ļabi jāpadomājot, — vai dēlens kādreiz vēlāk nepārmetīs, ka vārdadiena gandrīz sakrīt ar dzimšanas dienu? Pa vidu tikai viena diena.

Anīta sevi uzskata gan par Gaigalavai, gan Rēzeknei piederīgu. Darba gaitas no Gaigalavas aizvedušas uz Rēzekni, kur strādā par skolotāju katoļu pirmsskolas izglītības iestādē. Ainārs strādā mežizstrādē.

Par mazuliņa piedzimšanu priecājas arī vecvecāki **Helēna** un **Anatolijs**, **Valentīna** un **Jānis**.

Dēliņu paredzēts kristīt pēc katoļu tradīcijām, kūmās lūdzot radniekus.

Skaistajās maija ziedoņdienās dzimšanas diena būs svinama arī jaundzimušajam no Ilūkstes novada. **Zanes Bucenieces-Zibergas** dēliņš piedzima 24. maijā, klātesot arī viņa tētim **Jurim**. Laimīgie vecāki sagaidījuši savu otro bērniņu. Tētis un mamma, kā arī ģimenes vecākā atvase, trīsgadīgais **Ralfs**, nolēmuši mazo puistīti saukt par **Olafu**. Bērniņš tagad ir viens no jaunākajiem Ilūkstes novada iedzīvotājiem. Zane strādā novada domē, **Juris** — robežsardzē. Abiem puikām ir gan vecmāmiņas, gan vectētiņi: **Mudīte** un **Bogdāns**, **Anna** un **Valdis**. Jaunāko mazmazdēlu sagaidījuši abu dzimtu vecākie pārstāvji: vecvecmāmiņa **Ausma** un vecvec-tētiņš **Jānis**.

Bērniņu ievadis luterāņu konfesijā, kūmu godu uzticot radiem.

Aicina piedalīties Labestības dienā

30. maijā visā Latvijā notiks telekompānijas **LNT** labdarības maratons — **Labestības diena**, kurā tiks vākti ziedojumi smagi slimu bērnu ārstēšanai. Uz **Labestības dienu** **Preiļos** aicina **Preiļu galvenā bibliotēka** sadarbībā ar **Swedbank**, **Preiļu novada sociālo dienestu** un **Preiļu 1. pamatskolu**.

Vienoties kopīgam mērķim un palīdzēt smagi slimiem bērniem, saziņojot naudu viņu ārstēšanai, varēs pie bibliotēkas **Preiļos**, **Kārsavas ielā 4**, informēja **Preiļu galvenās bibliotēkas** vadītāja **Sigita Brice**. Paredzētas arī nelielas aktivitātes bērniem, — zīmēšana, dejošana.

LNT labdarības maratons **Labestības diena** notiks jau ceturto gadu pēc kārtas. Pagājušajā gadā četru bērnu ārstēšanai bija nepieciešami 69 210 latu, taču **Labestības dienā** tika saziņoti 284 577 latu, dodot iespēju palīdzēt vēl 61 smagi slima bērna ārstēšanai.

Šogad ziedojumi tiks vākti, lai **Lana** dzirdētu, **Rolands** redzētu, **Anna** staigātu un **Vladislavs** dzīvotu.

Pusotrgadīgajai **Lanai** ir izteikti smagas pakāpes vājdzirdība.

Lai **Lana** dzirdētu, viņai nepieciešams digitālais dzirdes aparāts — 2200 latu.

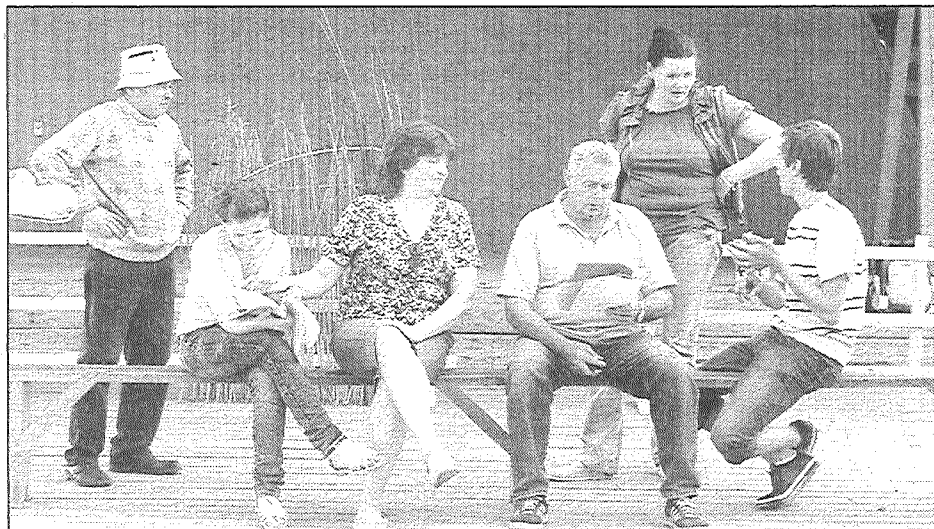
Trīsgadīgais **Rolands** nestaigā, nesēž, nerāpo, tikai pēc vairākiem rehabilitācijas kursiem iemācījies gultīnā nostāties uz savām kājām. Mazā actiņas var glābt, veicot acu tīklenes operāciju **Pēterburgā**. Lai bērns redzētu, nepieciešami 1800 latu.

Annai ir 19 gadi, kopš dzimšanas bērnu cerebrālā trieka un smadzeņu bojājums. **Mīnhenes ortopēdiskajā** klīnikā dota cerība, ka var veikt operāciju, kas dotu iespēju iet patstāvīgi. **Anna** ļoti labi zīmē, glezno, veido animācijas filmas un sapņo kļūt par mākslinieci. Lai **Anna** staigātu, ir nepieciešami 23 895 latu.

Piecgadīgajam **Vladislavam** ir bērnu cerebrālā trieka. Rehabilitācija un ārstēšana būs nepieciešama visu mūžu, bet šobrīd viņam var palīdzēt ārsti starptautiskajā rehabilitācijas klīnikā **Truskavēcā**. Lai **Vladislavs** dzīvotu, ir nepieciešami 5751 lats.

Ikgadējā **Labestības diena** ir kļuvusi par simbolu cilvēku sirsnībai un iejūtībai. Rikotāji cer, ka arī šogad ar ļaužu atbalstu izdosies palīdzēt smagi slimajiem bērniem, dodot viņu ģimenēm cerību.

Vārkavas novads par vienu amatierkopu bagātāks

● Jaunā Vārkavas pagasta teātra kopa mēģinājuma laikā.

Jau šosestdien, 29. maijā, skatītāju vērtējumam Vārkavas novada Vārkavas pagasta estrādē tiks nodota kādas komēdijas pirmizrāde, kas ir arī pirmais jaundibinātās teātra trupas uzvedums. **Norberta Neikšatnika komēdija** četros cēlienos «**Pādejais gods**» būs viens no trijiem Vārkavas pagasta estrādes vasaras sezonas atklāšanas svētku pasākumiem, kas sāksies ar **Jauniešu dienu**, bet noslēgsies ar zaļumballi pie ugunsкура.

Par jaunizveidoto teātra kopu informēja **Maija Praņevska**, Vārkavas novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste. Amatierkopa dibināta februāra vidū, par tās brīvprātīgo režisori kļuvusi **Aija Bitīna**, kas nāk no atraktīvās **Znotiņu** dzimtas, kurā ir gan savs aktieris, gan režisors, un, arī **Aijai** devuši pa kādam padomam skatuves mākslai. Ieceri izveidot pašiem savu teātri atbalstīja 16 vārkavieši, kas vienprātīgi izvēlējās arī **Norberta Neikšatnika** komēdiju. Tās darbība risinās 19. gadsimta 20. gados, kad ļaudis no ciemiem izgāja viensētās. Luga trāpīgi parādīts, ka arī tajos

laikos nauda tika pelnīta dažādi, kā nu kurš to prata. Taču galvenā rosiņa notiek ap mūžīgo tēmu — mīlestību, kas gala rezultātā noved pie kāzām. Luga tās krāšņi un plaši izspēlētas — ar tradīcijām, mūziku, apdziedāšanas dziesmām. Lai to parādītu uz skatuves, lietā liktas iemaņas, kas iegūtas **Sorosa** fonda — **Latvija** projektā «**Skola mazam un lielam**» folkloras mūzikas instrumentu apmācības darbnīcā. Tajā mūzikas skolotājas **Inese Cīrša** un **Lidija Ozola** jau vairākus mēnešus skolas bērniem māca seno mūzikas instrumentu uzbūvi, to rašanās vēsturi, pašu spēlesprasmī. Darbnīcā labprāt darbojas Vārkavas pamatskolas folkloras kopas «**Zubītes**» dalībnieki, tiem piepulcējušies pieaugušie dziedātāji no Vārkavas, arī vietējās pamatskolas direktore **Skaidrite Medne**, kā arī akordeonists **Jāzeps Leikučs** un koklētāja **Jana Skrivļa-Čevere** no **Preiļiem**. Šo grupu **Aija Bitīna** uzaicināja papildināt lugas darbības norisi ar mūziku, tāpēc izradē skanēs dažādas dziesmas bajāna, kokles, cītaras, velnabungu, parasto bungu un dažādu sitamo instrumentu pavadijuma.

Aija Bitīna ir priecīga, ka izdevies sameklēt tādu lugu, kas atbilst tēlotāju vecumam

● Reti kurš zina, kā izskatās cītara, kur nu vēl mēģinājis to spēlēt. Vārkavas pamatskolas folkloras mūzikas instrumentu apmācības darbnīcā tās spēli iespējams apgūt.

un līdz ar to darbība rada lielāku ticamību. Gandarīta arī par to, ka daudzi tēlotāji kērās pie dzimtas albumu izpētes, lai aplūkotu tā laika ģērbšanās stilu, tādējādi liekot aizdomāties par savu senču paradumiem un dzīves apstākļiem. Viņa lepojas arī ar to, ka dekorāciju tapšanā pielikuši savu roku, it īpaši **Diāna Stubure**, kā arī izmantota bezdarbnieku palīdzība. Regulārie mēģinājumi divreiz nedēļā pēc garas darba dienas gan bijuši mazliet nogurdinoši, taču tajā pašā laikā snieguši nebijušu prieku visai kuplajai aktieru — pašdarbnieku saimei: **Bonifācijam Vaivodam**, **Antonam Caicam**, **Aivaram Čaunānam**, **Pēterim Armanam**, **Irēnai** un **Jāzepam Leikučiem**, **Regīnai** un **Voldemāram Ufināniem**, **Zinaīdai**, **Raitim**, **Gunai Stuburiem**, **Diānai Stuburei**, **Dagmārai Skutelei**, **Intai Kivlenieci**, **Lidijai Klindžānei**. Epizodiska loma komēdijā ir arī pašai režisorei **Aijai Bitīnai**.

Pirmizrāde vēl nav notikusi, bet jaunā teātra trupa tiekot aicināta uz viesizrādēm, un, kā smeļ pašī aktieri, viņi pieņems šos uzaicinājumus! Teātra kopa ir izveidojusi arī lugas programmu ar aktieru fotogrāfijām un lomām, kā arī katra personāža spilgtāko izteicienu.

Vārkavas novadā pašlaik darbojas vairāki teātramīļu kolektīvi: **Upmalas** teātra draugu kopa, bērnu teātra kopa «**Cimdiņš**», Vārkavas tautas nama teātra kopa, **Vanagu** pamatskolas teātra pulciņš, krievvalodīgo pašdarbnieku teātra kopa, kas pašlaik iestudē skeču savā dzimtajā valodā. Šim amatierkopām nācis papildinājums — **Aijas Bitīnas** vadītā grupa, kas savu veikumu skatītāju vērtējumam nodos Vārkavas pagasta estrādes vasaras sezonas atklāšanā rītvakar. Rikotāji vien aicina skatītājus apbruņoties ar pretodu līdzekļiem.

HOROSKOPS NEDĒĻAI

(31.05. — 06.06.)

Auns. Izvērtējiet, vai jūsu spēkos ir paveikt visu, ko esat ielānojuši. Varbūt veselības dēļ no kāda mazāk svarīga pienākuma ir vērts atteikties. Galvenais, nepārsteidzieties, padomājiet, pirms sākat kaut ko svarīgu darīt. Rūpīgi plānojiet visas savas finanšu operācijas. Esiet piesardzīgi un apzinīgi.

Vērsis. Priecēs labas attiecības ar tuviniekiem un pašu optimistiskais noskaņojums. Iespējams sen gaidīts, patīkams pavērsiens personīgajā dzīvē. Pie nesaskaņām ar tuviem cilvēkiem var novest pārspīlētie neatkarības demonstrējumi. Nedusmojieties, ja jūtat, ka jūs nesaprot.

Dvīņi. Būsiat lieliskā noskaņojumā! Izdosies gan gūt prieku, gan iepriecināt citus. Pārsteidzoši, bet pat draugi nepieviļ! Esiet piesardzīgi attiecībās ar augstākstāvošām amatpersonām — šie cilvēki ir pelnījuši nopietnāku attieksmi. Esiet atbildīgi, apzinieties savas rīcības sekas.

Vēzis. Ar gribu un apņēmību panāksiet daudz. Iespējams, tas būs tieši tas, kas nepieciešams, lai uzlabotu savu materiālo stāvokli. Ja būs vajadzīgs, morālo atbalstu var sniegt kāds no tuviniekiem. Esiet uzmanīgi, risinot naudas problēmas, nepārsteidzieties spriedumos, nerunājiet lieku.

Lauva. Droši un pārliecinoši dodieties izraudzītajā virzienā. Uzņemieties iniciatīvu, paveiktais var kļūt par stūrkmeni nākotnes namiņa pamatos. Lielāku uzmanību pievērsiet apkārtējiem — virspusējs kontakts gluži negaidot var pāraugt ciešā draudzībā.

Jaunava. Varat piedalīties visur, kur aicina. Veiksmīga būs iesaistīšanās plaša mēroga sabiedriskos pasākumos, bet ne mazāk jaukus mirkļus pavadīsiet izmeklētā domubiedru pulciņā. Plāņus var izjaukt kāda drauga vai draudzenes neapdomīgā rīcība. Būsiat spiesti piekāpties.

Svari. Būsiat enerģijas pilni, jūsu spēki nebeidzami. Piesardzīgi esiet, izvēloties partnerus — nepārliecināti un nedroši cilvēki var sabojāt rūpīgi pārdomātu pasākumu. Darbošanās būs veiksmīga, ja mācēsiet būt pacietīgi un pakļausieties citu interesēm.

Skorpions. Prātīgāk būtu ieņemt novērotāja pozīciju, bet, ja nu par varītēm gribat iejusties tiesneša lomā, atturieties vismaz no kategoriskiem spriedumiem. Iespējami pēkšņi, negaidīti domstarpību uzliesmojumi attiecībās ar partneriem, taču tie būs pārāk īslaicīgi, lai sabojātu lielisko noskaņojumu.

Strēlnieks. Ar panākumiem var vainagoties pūlīni darbā. Rezultāti apmierinās un gandarīs. Tikai nepārcientieties, nekļūstiet par darbaholiķi. Nedēļas sākumā pajautieties tikai uz sevi — nekādi draugu un tuvinieku padomi nepalīdzēs saprast, ko īsti vēlaties.

Mežazis. Kultūras pasākuma apmeklējums var dot ierosmi jaunām aktivitātēm. Ja gribat papildināt zināšanas, dodieties šajā virzienā nekavējoties. Neļaujieties impulsīvam vilinājumam tērēt lielas naudas summas — neko vērtīgu pretī nesāņēsiet.

Ūdensvīrs. Būs visas iespējas mainīt situāciju sev vēlamā virzienā. Atcerieties — kontakti, tās ir potenciālas iespējas, kuras, pareizi izmantojot, var nostiprināt pozīcijas darbā. Mājās iespējamas nesaprašanās un strīdi ar tuviniekiem par vispārējiem, filozofiskiem jautājumiem.

Zivis. Dziju, nopietnu pārdomu rezultātā varat gūt vērtīgas atziņas, kas ļaus citādāk palūkoties uz notikumiem un cilvēkiem. Išā laikā it kā pašas no sevis var atrisināties daudzas problēmas. Apkārtējiem būs nepieciešama jūsu ielūgšana, sapratne un spēja piedot. Esiet gatavi piekāpties.

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

**Vai jau zināt kā pavadīt vasaras brīvdienas?
Nāc un izvēlies savu saimniecību sezonas darbiem!**

Darbs Lielbritānijā — ogu un augļu saimniecībā.

- Samaksa pēc padarītā, darbs 8-9 h dienā, 6 dienas nedēļā.
- Izbraukšanas mazās grupiņās maijā un jūnijā sākumā.
- Darbs pie ražas novākšanas līdz oktobrim.
- Darba devējs nodrošina ar dzīvesvietu.
- Valodas zināšanas nav obligātas.
- Pieejamas arī HOPS programmas saimniecības.

Piedāvājam arī darbus lopkopībā.

Lūdzu pieteikties pa tālr. 64605540, mob. 26673586, Latgales ielā 20, 232. kab., Rēzeknē
GP Recruitment SIA, r. n. 40003707276, licence Nr. 48, www.gpr.lv

**2. jūnijā plkst. 17.30
Preiļos, Daugavpils ielā 42
notiks iepazīšanās ar skābekļa
kosmētiku «Faberlic».**
Strādās vizāžisti.
Būs konkursi, katrs saņems dāvanas.

**Pārdod visa veida metāla jumta
segumus, sākot no 2 Ls/m²,
noteksisēmas un metāla konstrukcijas.
Piegade. Garantija.
Tālr. 26360938.**

**SIA «SENLEJAS» iepērk
liellopus un jērus.**
Samaksa tūlītēja. Tālr. 65322454,
26190124, 65033720, 26604491.

**Kreditēšana pret
nekustamā īpašuma ķīlu.**
Tālr. 25441183, 28609904.

**SIA «Dižmežs» pērk:
alkšņa taras klučus malkas
skaldīšanai (dimetrā no 11 cm)
— 15 Ls/m³,
alkšņa malku 9 Ls.**
Cena meža krautuvē.
Samaksa piegādes dienā.
Tālr. 29397979.

**Piegādā kartupeļus lopbarībai,
stādīšanai, pārtikai.
Lopbarības graudus, miltus, klijas.
Tālr. 27579341.**

ĒKU SILTINĀŠANA
ar putām sienas gaisa spraugā.
Tālr. 29250133.
www.juodasisgintaras.lt

Pārdod

māju Preiļos, Daugavpils ielā 54. Cena pēc vienošanās. Tālr. 29473545; ekskavatoru Jumz-6KL labā tehniskā stāvoklī. Tālr. 26380383.

Pērk

māju Vārkavas novada, Vārkavas pagasta teritorijā. Izskatīšu visus piedāvājumus. Tālr. 29283947.

Pasažieru ievēribai!

Sakarā ar skolēnu vasaras brīvdienām no 2010. gada 1. jūnija līdz 2010. gada 31. augustam autobusu kursēs pēc skolēnu brīvdienu kustības grafika. Sīkāka informācija pieejama Jēkabpils AP mājas lapā www.jekabpilsap.lv, Preiļu autoostā vai pa tālruni 65322000.
SIA «JĒKABPILS AUTOBUSU PARKS» pasažieru pārvadājumu daļa

**SIA AIBI iepērk liellopus,
jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.**
Labas cenas.
Tālr. 26142514, 20238990.

**SIA «Wonner» visu laiku iepērk
gaļas šķirnes un krustojumu bulļus
no 5 līdz 20 mēn.
par labākajām cenām.
Samaksa tūlītēja. Tālr. 28666459.**

STIGA RM

Pērk īpašumus ar mežu.
Tālr. 28660202.

**Bistamo koku griešana
pie privātām mājām, kapos,
pie žogiem, pie baznīcām,
pie elektrolīnijām.**
www.sperosk.lv
Tālr. 29419522.

**Uzņēmums iepērk graudus —
kviešus un miežus.
Pārdod fasētos
putnu mēslus (40 kg).**
Tālr. 65407830.

Aku urbšana.
Tālr. 29142220.

Svētdien, 30. maijā, Z/s «Flaveri» pārdos dažādas krāsas jaunputnus 3-4,5 mēn. vecus, šķirotus un nešķirotus dējējvistu cāļus, broilerus, zoslēnus, baltus un krāsainus pilēnus (arī ar cepurītēm), raibās visticpas 4 nedēļas vecas. Tālr. 29142247. Jaunaglonā 8.00, Aglonā 8.15, Aglonas st. 8.35, Ārdavā 8.50, Pelēcos 9.05, Aizkalnē 9.25, Kastīrē 9.40, Preiļos 10.00, Pilišķos 10.40, Vecvārkavā 10.55, Rimicānos 11.10, Starēs 11.25, Brūveros 11.40, Livānos 11.55, Jaunsilavā 12.25, Turkos 12.40, Rudzātos 12.55, Priekules 13.10, Anspokos 13.25, Smeļeros 13.40, Polkoronā 13.55, Stabulniekos 14.10, Riebiņos 14.20, Silajānos 14.35.

**SIA «IBIZA» pērk mežā pie ceļa
Aizkraukles, Ogres, (Madonas,
Jēkabpils, Preiļu) raj.**

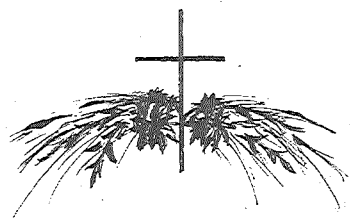
Priede:	3,7; 4,8; 5,5; 6,0
diam. 14 – 17	Ls 34
diam. 18 – 27	Ls 36
diam. 28 <	Ls 39
Egle:	3,7; 4,8; 5,5; 6,0
diam. 14 – 17	Ls 34
diam. 18 <	Ls 36
Bērza p/m:	23 (21)
Skujkoku p/m:	22 (20)
Pērk papirmalku Rīgā	
Bērza p/m:	Ls 28
Skujkoku p/m:	Ls 28,50
Transporta izmaksas netiek ieturētas.	
Tālr. 28330750.	

**CENU IZMAIŅAS!!!
SIA «Aļi AS» iepērk**

● Zāgbaļķus Ls/m³

Diam.	18-24	25<
EGLE	37	38
PRIEDE	36	37

Garumus iepriekš saskaņot!
Ir transports.
Korekta uzmērīšana.
Samaksa uzreiz!
Tālr. 64866070; mob.tālr. 29806775.

Es tagad aizeju, bet ne jau prom,
Es aizeju tepat —
Ar citām puķēm, citu sauli,
Ar citu zemi parunāt.
Skumju brīdī esam kopā ar
Mariju Bruzguli, MĀSU smilšu
kalniņā pavadot.
SIA «Klints 99»
kolektīvs

Lai tēva mīlestība visos ceļos vada,
Lai tēva miers tev jaunu spēku dod.
Skumju brīdī esam kopā ar
Agnesi Vuškāni, TĒTI
mūžībā pavadot.
Kursa biedrenes un
audzinātāja

Saņem silti, zemes māte,
Mūsu mīlo māmuliņu.
Iecel viegli savā klēpī
Nogurušo augumiņu.
Izsakām dziļu līdzjūtību Jānim
un Ritai Daškevičiem, MĀTI un
VĪRAMĀTI mūžībā pavadot.
Rudzātu pag. pārvaldes
darbinieki

Mēs klusi paliekam šai krastā,
Vēji šalkos un mierinās mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Vienmēr mūsu atmiņās būs.
Skumju brīdī esam kopā
ar Arni un Valentīnu
Botoriem-Tumoviem, pēdējā
gaitā pavadot tēvu, vīru
un mūsu bijušo,
ilggadējo darbinieku
Jāni BOTORU-TUMOVU.
AS «Sadales tīkls» Austrumu
reģiona kolektīvs